

Biz bazar iqtisadiyyatını vergi
yolu ilə tənzimləməliyik.

Heydər ƏLİYEV

Vergilər

Nö 06 (900) ■ 15 fevral 2018

www.vergiler.az

Qiyməti: 60 qəp.

Azərbaycanda sabitliyi şərtləndirən əsas amil xalq-iqtidar birliyinin təmin olunmasıdır

Fevralın 8-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) VI qurultayı keçirilib. Qurultay aprelin 11-də keçiriləcək prezident seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri, Prezident İlham Əliyevin namizədliyini irəli sürüb.

YAP-in 700 mindən çox üzvünü iddi. Əgər o vaxt bu partiyamız yaradımasaydı, bilmək olmazdı ölkə hənsi istiqamətdə inkişaf edəcəkdi. Çünkü o vaxt ölkəmizin qarşısında çox ciddi problemlər durmuşdu. Demək olar ki, Azərbaycan, onun gənc müstəqilliyi təhlükə altında idi. O vaxt hakimiyyəti 1992-ci ildə qanunsuz şəkildə zəbt etmiş AXC-Müsavat cütlüyü ölkəmizi uğurla apardı. Azərbaycanda iqtisadi tənəzzül, sənaye, iqtisadi, ondan sonra da hərbi böhran demək olar ki, müstəqilliyimizi şübhə altına alırdı. Be-

təndəş həmrəyliyi üçün əsas yaradıldı, azərbaycanlıq ideologiyası bəyan edildi və bu gün də bizim əsas ideoloji dayağımızdır. Ölkə Konstitusiyası qəbul edildi, iqtisadiyyatda, siyasi sahədə ciddi islahatlar start verildi, Azərbaycan beynəlxalq təcriddən çıxa bildi və ölkə ilə bağlı höqiqətlər dünya birliyinə çatdırıldı. Bir sözə, 1993-cü ildən başlayaraq Azərbaycan uğurlu inkişaf yolu ile gedir və inkişaf üçün əsas şərt - sabitlik tam bərəqərər olmuşdur. Çünkü sabitlik olmadan heç bir inkişafdan söhbət gedə bilməz. Mehəz o illərdə - Ulu Önder hakimiyyətə golendən bir il sonra «Ösrin kontrakt» imzalanmışdır. Bu, bu gün də göləcək illərdə də ölkə iqtisadiyyat üçün müstəsna rol oynayan kontraktdır. Keçən ilin sentyabrında Ulu Önderin adını daşıyan bu möhəsəm Heydər Əliyev Mərkə-

Mən dəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, bizim siyasetimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, onun problemləri, onun qayğıları, onun rifahı dayanır

nir. Partiyamızın sıraları genişlənir, 700 mindən çox üzvümüz var və çox sevindirici hal ondan ibarətdir ki, gənclər partiyaya üz tuturlar. Gənclərin axını partiyamızın gələcək inkişaf üçün də əsas şərtlərdən biridir.

Keçən ilin noyabrında biz partiyamızın 25 ilik yubileyini qeyd etmisi. Bu 25 il ərzində partiyamız uğurlu ve sərfəli yolda keçmişdir. Bütün iştirak etdiyi seçkilərdə Yeni Azərbaycan Partiyası qələbə qazanmışdır və bu 25 il qələbələr salnaməsidir. 1992-ci ildə ulu önder Heydər Əliyevin sədrliliyi ilə Naxçıvan şəhərində keçirilmiş partiyamızın təsis konfransı tarixi hadisə idi və 25 ilən sonra biz bunu əyani şəkildə ölkəmizdə mövcud olan vəziyyətdə, əldə etdiyimiz uğurlarda görürük. O vaxt partiyamızın yaradılması dönüs nöqtəsi

la bir vəziyyətdə Azərbaycan xalqı öz Liderinə üz tutdu və partiyamızın yaradılması, elbəttə ki, burada həllədici rəl oynamışdır. Onu da biz yaxşı xatırlayıraq və elbəttə partiya üzvləri buna bilir, Azərbaycan iqtisadiyyəti də bilir ki, o

zində kontraktın 2050-ci il qədər uzadılması haqqında qərar verildi. Görün, bu kontraktın nə qədər böyük əhəmiyyəti var ki, artıq yardım əsrdən çox müddətde Azərbaycan xalqına xidmət edəcəkdir.

Azərbaycana investisiyalar qoymağa və ölkəmiz sərət inkişaf etməye başlamışdır. 2003-cü ildən sonra da Heydər Əliyev siyaseti Azərbaycanda davam edir. 2003-cü ildə prezident seçkiləri orəfəsində bəyan etmişim ki, eger Azərbaycan xalqı mənə etmədən gətirərsə, mən Heydər Əliyev siyasetini davam etdirəcəyəm. Şadəm ki, Heydər Əliyev siyaseti Azərbaycanda yaşayır, davam edirilir, zənginləşir və ölkəmiz uğurla inkişaf edir.

2003-cü ildən bu gənə qədər keçən dövr haqqında geniş dənişməq istəmirəm. Mən müntəzəm

olaraq həm görülmüş işlərlə və həm də planlara bağlı Azərbaycan iqtisadiyyətinə məlumatlar verirəm. Sadəcə onu demək istəyirəm ki, bu illər Azərbaycanda sürətli inkişaf dövrü olmuşdur və Azərbaycan dünyada analoqu olmayan iqtisadi templərlə inkişaf etmişdir. Ölkə qarşısında duran bütün vezifələr icra edilmişdir, 2003-cü ildə və ondan sonrakı illərdə daha güclü dövlətə çevrilmə üçün hənsi işləri görməliyik.

Daxili siyasetlə bağlı. Bizim son illər apardığımız siyaset özünü tam doğruldu, Azərbaycanda sabitlik mövcuddur. Qeyd etdiyim kimi, sabitlik hər bir inkişafın əsas şərtidir. Biz görürük ki, son 5-6 il ərzində dünyanın müxtəlif yerlərində, bizim regionumuzda çox ciddi, narahədəci proseslər gedir. Qənli toqqusmalar, müharibələr, vətəndaş müharibələr, ölkələrin bir-birinin işinə kobudcasına qarışması, hərbi müdaxilələr - bütün bunlar bizim günümüzün onündə baş verən məsələlərdir. Biz görürük və bütün bəsəriyyət əyani şəkildə görür ki, sabitlik pozulduğda heç bir inkişafdan söhbət gedə bilməz. Bu, amillərdir.

Ölkəmizdə, eyni zamanda, bütün azadlıqlar təmin edilir və edilməlidir, bù da bizim siyasetimizdir. Gələcək illərdə də demokratik inkişafla bağlı yeni addımlar atılacaqdır, siyasi islahatlar davam etdirilecekdir. Son illər ərzində bù istiqamətdə gözəl nticələr əldə edilib və bu, daimi prosesdir. Biz çalışımlıq ki, dünənən demokratik baxımdan ən inkişaf etmiş ölkələrin standartlarına yaxınlaşaq və bunu edəcəyik. Bu gün də vəziyyət çox yaxşıdır, müsbətdir. Bütün azadlıqlar - səz, metbuat, sərbəst topluma azadlığı tam təmin edilir və ediləcəkdir. Bu, bizim principi siyasetimizdir. Mən tam əminim ki, eger biz Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkəyə çevirmək istəyirikse, - biz bunu isteyirik, - mütləq siyasi və iqtisadi islahatlar paralel xətlə davam etdirilməlidir.

Azərbaycanda vicdan azadlığı tam təmin edilir və ediləcəkdir. Bundan sonra da Azərbaycan çox-konfessiyali, çoxmilletli ölkə kimilər inkişaf edəcək. Bundan sonra da ölkəmizdə bütün xalqların, bütün dinlərin nümayəndələri bir ailə kimi yaşayacaq. Bu, bizim böyük sorvətimizdir. Bu, ölkəmizin uğurlu inkişaf üçün əsas şartdır. Davamı 2-ci səhifədə

Rəsmi xronika

■ Fevralın 14-də Prezident İlham Əliyev Böyük Britaniyanın Baş nazirinin təcərit elçisi xanım Baronessa Emma Nikolsonu qəbul edib. Dövlətimizin başçısı Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının Bakıda keçiriləcək 4-cü iclasında iştirakına görə qonağa minnətdarlığını bildirib. Görüşdə Azərbaycan ilə Böyük Britaniya arasında ikitərəfli münasibətərin siyasi, iqtisadi, enerji və digər sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurgulanıb, BP şirkəti ilə Azərbaycan arasında uzun illər səmərəli əməkdaşlığın həyata keçirildiyi qeyd edilib. Söhbət zamanı Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinin temin edilməsinə verdiyi töhfənin, «Cənub Qaz Dəhlizi» layihəsinin önemini

vürgulanıb, layihə ilə bağlı Məşvərət Şurasının Bakıda keçiriləcək 4-cü iclasının əhəmiyyəti qeyd edilib.

■ Prezident İlham Əliyev fevralın 14-də ABŞ Dövlət Departamentinin Enerji Ehtiyatları Bürosunun beynəlxalq enerji məsələləri üzrə xüsusi elçisi və əlaqələndiricisi vezifəsini icra edən xanım Syu Saarnionun başçılıq etdiyi nüma-yəndə heyətini qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının Bakıda keçiriləcək 4-cü iclasında iştirakına görə Syu Saarnio minnətdarlığını bildirər, ABŞ-in bu tədbirdə yüksək seviyyədə tömsil olunmasının layihənin icrası baxımından

önəmini vürgüləyib. Prezident İlham Əliyev «Cənub Qaz Dəhlizi» layihəsinin həyata keçirilməsində ABŞ hökumətinin verdiyi dəstəyi yüksək qiymətləndirib, bu layihənin başa çatmaqdə olduğunu qeyd edib.

■ Prezident İlham Əliyev fevralın 13-də Almaniya İqtisadiyyatının Şəhər Konföderasiyasının sədri Volkfangan Büxelenin başçılıq etdiyi nümayənde heyətini qəbul edib.

Qonaqları Azərbaycanda görməkdən məmənluğunu bildirən dövlətimizin başçısı bu səfərin ölkələrimizin biznes dairələrində qarşılıqlı maraq doğuracağına və yeni layihələr, birgə ideyalar haqqında düşünməyə imkan yaradacağı-

na əminliyini ifadə edib. İndiyədək alman şirkətlərinin Azərbaycanda infrastruktur və inşaat sahəsində vacib layihələr həyata keçiridiyini vürgüləyən Prezident İlham Əliyev iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində əməkdaşlığımızın artırılması üçün böyük potensial olduğunu qeyd edib.

Volfqanq Büxelen səmimi qəbul üçün dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirib, Azərbaycanda bir sıra sahələr üzrə böyük potensialın mövcudluğunu bildirib, böyük nümayənde heyəti ilə ölkəməzələrinin səbəbinin burada almanın müəssisələri üçün imkanları müyyənləşdirmək olduğunu diqqətə çatdırır.

Azərbaycanda sabitliyi şərtləndirən əsas amil xalq-iqtidar birliyinin təmin olunmasıdır

Əvvəli 1-ci səhifədə

Azərbaycanda heç vaxt milli və ya dini zəmində heç bir qarşıdırma, anlaşılmazlıq olmamışdır, bundan sonra da olmayıacaq. Bu, dövlət siyasetidir və bu siyaset Azərbaycan xalqı tərəfindən tam şəkilə dəsteklənir. Azərbaycanda yaşayan bütün xalqların, bütün dinlərin nümayəndələri dəyərli vətəndaşlar kimi öz işi, əməyi ilə ümumi inkişafımıza böyük töhfələr verirlər.

Mən xüsusilə bu məsələyə toxundum. Bu, bizim üçün adı haldır. Multikulturalizm bizim üçün həyat tərzidir. Ancaq yənə də əgər biz ətrafda gedən hadisələrə, Avropa da, Yaxın Şərqi, digər bölgələrdə ayrı-seçkiliyə, ksenofobiyaya rəvac verən, güclənən amillərə nəzər salsaq görərik ki, bizim bu sahədəki siyasətimiz təkcə ölkə daxili üçün deyil, dünya üçün də çox önemlidir. Təsadüfi deyil ki, bu gün Azərbaycan dünya miqyasında multikultural ideyaların toplığı işində nümunəvi ölkə kimi tanınır. Təsadüfi deyil ki, məhz bizim təşəbbüsümüzlə Azərbaycanda bu mövzu ilə bağlı bir çox mötəbor beynəlxalq tədbirlər keçirilmişdir. Bu il 10 illiyini qeyd edəcəyimiz «Bakı Prosesi» bu gün BMT tərəfindən yüksək qiymətləndirilir və dəsteklənir. Onun da təşəbbuskarı biz olmuşuq. Avropa məkanını müsəlman aləmi ilə yaxınlaşdırmaq istəyimiz böyük nəticə verməsə də, hər halda müsbət tendensiyalara təkan verir. Biz öz siyasətimizi bu istiqamətdə davam etdirəcəyik. Yenə də deyirəm, ölkə daxilində hər hansı bir əlavə addımların atılmasına ehtiyac yoxdur. Ancaq biz bu şərflə missiya-nı beynəlxalq miqyasda davam etdirəcəyik.

Bizim xarici siyasetimizlə bağlı apardığımız xətt özünü tam doğrultdu. Azərbaycan bu gün beynəlxalq birlilik tərəfindən çox böyük rəğbətə layiq olan ölkə kimi tanınır, dostlarımızın, bizi dəstəkləyən ölkələrin sayı artır. Təkcə bir misalı getirmək kifayətdir ki, biz bunu sübut edək, o da 155 ölkənin bizim namizədliyimizi BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv kimi dəstəkləməsidir. Bu, beynəlxalq aləmin mütləq əksəriyyətidir. Bu dəstəyi biz öz siyasetimizlə qazanmışıq. O siyaset ki, beynəlxalq hüquq və ədalətə əsaslanır. Bu iki vacib prinsip həmişə bizim üçün əsas olub. Biz bu prinsiplərə sadıqik. Bu prinsiplər bütövlükdə beynəlxalq münasibətlərin tənzimlənməsində də üstünlük təşkil etməlidir.

Biz bundan sonra da beynəlxalq

Biz bundan sonra da beynəlxalq arenadakı rolumuzu fəal aparacaq. Bizim bütün ölkələrlə qarşılıqlı hörmət və biri-birinin işinə qarışma-
maq şərti ilə münasibətlərimiz quru-
lub. Bu münasibətləri biz möhkəm-
ləndirəcəyik. Qonşu dövlətlərlə
əlaqələrimiz daha da yüksək pillə-
yə qalxacaqdır. Mən buna əminəm.
Çünkü hazırda başladığımız və da-
vam etdirdiyimiz iqtisadi və digər
layihələr bunu deməyə əsas verir.
Mən həmçinin əsas verir ki, qaz-

Müsəlman aləmində Azərbaycan çox böyük dəstəyə malik olan bir ölkədir. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı dəfələrlə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı ədaləti öks etdirən qətnamələr qəbul etmişdir. Baxmayaraq, müsəlman aləmində əfsuslar olsun ki, birlidən danışmaq mümkün deyil, ancaq biz öz səylərimizlə bu birliyə aparan yolda çox fəal iş görürük. İslam Həmrəyliyi Oyunlarının keçirilməsi, «İslam Həmrəyliyi İli» elan edilməsi müsəlman aləmində çox yüksək qiymətləndirilib. Bu gün hesab edirəm ki, müsəlman aləmində Azərbaycan müəyyən dərəcədə barışdırıcı, əlaqələndirici missiyani uğurla icra edir. Biz bundan sonra da çalışmalıyıq ki, həmrəyliyi möhkəmləndirək, xoşagəlməz tendensiyalar səngisin. da Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdarılığı Zirvəsində qəbul edilmiş qətnamə Şərq Tərəfdasılığına üzv olıkələrin suverenliyini, ərazi bütövlüyünü, müstəqilliyini birmənalı şəkildə dəstəkləmişdir. Deyə bilərəm ki, ilk dəfə olaraq, bax, bu formada qətnamə qəbul edilmişdir. Bu, Ermənistan üçün növbət zərbə, onların növbəti məğlubiyəti idi və bizim növbəti qələbəmiz idi. Əslində bu, haqq-ədalətin növbəti qələbəsi idi. Ona görə bu müsbət meyillər güclənəcək. Biz, sadəcə olaraq, bundan sonra da öz siyasetimizi aparmalıyıq, aparacaqıq. Ermənistani daha da sixişdirmalıyıq, sixişdiracaqıq və öz həqiqətlərimizi dünya birliyinə çatdırmalıyıq.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində BMT

Eyni zamanda, Avropa ölkələri ilə bizim yaxın münasibətlərimiz var. Keçən il Avropa İttifaqı ilə yeni saziş üzərində danışıqlar başlamışdır. Avropa İttifaqına üzv ölkələr bizim əsas ticarət tərəfdäslərimizdir, əsas investorlardır. Əlbətə ki, bizim siyasi, iqtisadi, enerji sahələrində əlaqələrimiz çox yüksək səviyyədədir. Bizim üçün də bu əməkdaşlıq çox önemlidir. Çünkü Azərbaycan müasirliyə gedən yoldadır. Biz inkişaf etməliyik, biz ən qabaqcıl standartları milli də- cəzələr, əsas və ya şəhər. Nisbətən Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri əsasında öz həllini tapmalıdır. Bunun başqa yolu yoxdur. Biz heç vaxt imkan verə bilmərik ki, torpağımızda ikinci erməni dövləti yaradılsın. Ölkəmizin ərazi bütövlüyü danışıqlar mövzusu deyil və heç vaxt olmayıcaq. Biz, sadəcə olaraq, öz səylərimizi daha da artırmalıyiq və artırırıq. Əminəm ki, bu məsələ beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında öz ədalətli həllini tapacaq, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa ediləcək.

Azərbaycan bu gün beynalxalq birlik tərəfindən çox böyük rəğbətə layiq olan ölkə kimi tanınır, dəstlərimizin, bizi dəstəkləyan ölkələrin sayı artır

O ki qaldı, Ermənistana, indi hər kəs görür ki, bu ölkə öz işğalçılıq siyasetinin girovuna, qurbانına çevrilib. Biz onları demək olar ki, bütün beynəlxalq layihələrdən təcrid etmişik, bütün enerji və nəqliyyat xətləri onlardan yan keçir və bunu biz etmişik. Baxmayaraq ki, bu, o qədər də asan məsələ deyildi. Əfsuslar olsun ki, dünyadakı ermənipərəst qüvvələr, erməni lobisi və erməni pullarına satılmış bəzi siyasətçilər daim çalışırlar ki, Ermənistani da bizim təşəbbüsçüsü olduğumuz layihələrin tərkibinə daxil etsinlər. Biz hemişə buna çox ciddi etiraz etmişik, təşəbbüsümüzlə həyata keçirilən layihələr Ermənistani tamamilə kənardə qoymuşdur. Həm Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Cənub Qaz Dəhlizi, Bakı-Tbilisi-Qars layihələrinin həllini təsdiq etdi. Birinci bir çox ölkələr üçün də xasdır. Bizi isə son illər ərzində güclü ordu yaratmışıq. İndi bütün beynəlxalq reytinqlər də ordumuzun gücünü eks etdirir. Bu güc bizə imkan verir ki, istənilən vəzifəni icra edək. 2016-ci ilin aprel döyüşləri bunu əyanı şəkildə düşmənə və bütün dünya-ya göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu nəyə qadirdir. Döyük meydanında bizim şanlı tarixi qələbəmiz əlbəttə ki, məsələnin ədalətli həlli üçün də yeni imkanlar yaradır və yarada-caqdır. Növbəti illərde hərbi potensialın gücləndirilməsi üçün, ordu quruculuğu üçün nə lazımdırsa, o da ediləcək. Bizim güclü iqtisadi imkanlarımız var. Gündən-günə ar-tan maliyyə resurslarımız, ilk növbə-də, ölkə qarşısında duran əsas vəzi-fələrin həllinə yönəlcək və ordu quruculuğunu bu məsələdə prioritətdir.

Ləri onlardan yan keçmişdir. Bizim siyasetimizə görə, Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizi də onlardan yan keçəcəkdir. Biz bunu gizlətmirik. Baxmayaraq, bəziləri çalışırlar bizi ittiham etsinlər ki, biz onları təcriddə saxlayırıq. Bəli, saxlayırıq və saxlayacaqıq. O vaxta qədər ki, Məcburi köçkünlərin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması və mənzillərlə, evlərlə təmin edilməsi istiqamətində bundan sonra da uğurlu siyaset aparılacaq. Bu günə qədər 270 minə yaxın köçkün evlərlə təmin edilib. Bu il 20 minə yaxın, bəlkə də bundan da çox köçkünü biz ye-

torpaqlarımız işgaldan azad olunsun. Bu siyaset öz nəticələrini verməkdədir. İndi heç kim Ermənistana sərmayə qoymur. Çünkü, birləşmisi, orada hakimiyəti zəbt etmiş kriminal, korruptioner, qaniçən rejim imkan vermir ki, sərmayə qoyulsun, əvvəller qoyulan və ianə şəklində verilən bütün pullar rejim tərəfindən oğurlanmışdır. Digər tərəfdən, bazarın məhdudluğu və azalan bazar imkan vermir ki, ciddi investor oraya gölsin və ixrac imkanları da çox məhduddur. Çünkü ixrac üçün yollar olmalıdır, yollar olsa da, yenə də tam investisiya cəlb edilməsi üçün şərait yaratır. Əlbəttə ki, bunu böyük dərəcədə edən məhz biz olmuşuq və bu siyaseti davam etdirəcəyik. Onların özlərinin son statistik məlumatlarına görə, keçən il ölkəni 40 min-dən çox insan həmişəlik tərk edib və bu tendensiya hər il gedir və gedəcəkdir. Beləliklə, orada demografik böhran yaşanır. Bizim səylərimiz nəticəsində Ermənistansıyası, iqtisadi, enerji, nəqliyyat dəlanına çevrilib və əlbəttə ki, bu ölkənin gelecek inkişafı çox qaran-

ni evlərlə təmin edəcəyik. Bu siyaset davam etdiriləcək. Torpaqlarımız işgaldan azad olunandan sonra biz erməni vəhşiləri tərəfindən dağıdılmış bütün şəhərləri, kəndləri yenidən quracaqıq. Cocuq Mərcanlı kəndinin timsalında bütün dünya görür ki, biz buna qadırıq, bunu qısa müddət ərzində edə bilərik. Bir daha bütün dünya əyani şəkildə görür ki, Azərbaycan xalqı, kökünlər bir amalla yaşayırlar - tezliklə öz doğma torpaqlarına qayıtməq arzuları ilə. Hətta kökün şəraitində doğulmuş, heç vaxt öz torpağını görməmiş uşaqlar, gənclər də bu arzu ilə yaşayırlar. Bu gün onların bir hissəsi artıq Cocuq Mərcanlıda, öz dədə-baba torpağında məskunlaşdır. Bu da Azərbaycan xalqının yenilməz ruhunu bir dən bütün dünyaya göstərir.

Bütün planlarımızı həyata keçirmək üçün iqtisadiyyatımızı gücləndirməliyik. Növbəti illərdə bu istiqamətdə əlavə addımlar atılacaq. Deyə bilərəm ki, son iki il ərzində çox ciddi iqtisadi islahatlar aparılmışdır. Əvvəlki illərdə də aparılmışdır. Ancaq son iki il ərzində

zində daha fəal və daha səmərələ islahatlar aparılmışdır. Bu islahatlar imkan verdi ki, biz ağır vəziyyətdən, neftin qiymotinin köskin şəkildə aşağı düşməsi nəticəsində yaranmış vəziyyətdən çıxa bilək və çıxmışq da. Bu gün ölkə iqtisadiyyatı öz templərini artırır. Növbəti illərdə islahatlar mütləq davam etdiriləcəkdir. İndi bəzi suallar səslənir və hətta beynəlxalq ekspertlər maraqlanırlar ki, indi neftin qiyməti bir qədər qalxıbdır, bəs bu, apardığımız islahatlara təsir edəcək, ya etməyəcək? Bəlkəsiz indi islahatları o qədər feallıqla aparmayacaqsınız. Qətiyyən belə deyil. Mən bir daha demək istəyi-rəm ki, neftin qiymətinin artması, sadəcə olaraq, bizim valyuta ehtiyatlarınıizi artıracaq. Ancaq bütün hökumət kurulları, elə islaməli-

hökumət qurumları elə işləməlidirlər ki, sanki bizdə neft amillə yoxdur. Ona görə biz gələcək iqtisadi inkişafımızı qeyri-neft sektorunun inkişafında görürük. Neft sektoru, sadəcə olaraq, bizə əlavə maliyyə resursu yaradacaq ki, bu da öz növbəsində, bizim siyasi resurslarımızı da gücləndirir. Bu da təbiidir. Ölkə iqtisadiyyatının da yanğınlı inkişafını ancaq bu amillə - qeyri-neft sektoru, sahibkarlıqlı idarəetmədə aparılan və aparıla- caq islahatlar müəyyən edəcək. Ona görə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, mütərəqqi beynəlxalq təcrübənin Azərbaycana gətirilməsi, maliyyə, fiskal siyasetində ən qabaqcıl texnologiyalardan istifadə etməyimiz inkişafımız üçün əsas amillər olacaqdır. Deyə bilərem ki, bu siyaset artıq öz nəticəsini vermişdir. Keçən ilin iqtisadi göstəriciləri göstərdi və sübut etdi ki, biz düzgün yoldayıq. İqtisadiyyatın qeyri-neft sektoru 2,7 faiz, sənayedə qeyri-neft sektorunun artımı 3,7 faiz, kənd təsərrüfatı 4,1 faiz, valyuta ehtiyatlarımız 4,5 milyard dollar artmışdır. Bu ilin yanvar ayının nəticələri də mənə məruza edildi. Bu

ticiləri də mənə mərüzə edildi. Bu barədə də demək istəyirəm. Bu, göstərir ki, mən əvvəlki aylarda dediyim kimi, 2018-ci il sürətli inkişaf ili olacaqdır. Beləliklə, yanvar ayında Azərbaycanda ümumi daxili məhsul 2 faiz, qeyri-neft iqtisadiyyatımız təxminən 4 faiz, sənaye istehsalı 1,5 faiz, qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı 8,7 faiz artıb. İnflyasiya birinci ayda 5,5 faizdir, əhalinin pul gəlirləri 11 faizdən çoxdur. Yəni, əhalinin gəlirləri inflayasiyanı iki dəfə üstələyir. Bu ilin yanvar ayında bizim valyuta ehtiyatlarımız 2 milyard dollar artıb və bu gün valyuta ehtiyatları - mız 44 milyard dollar səviyyəsinə dədir. Bu, hələ ilin əvvəlidir. Mən əminəm ki, 2018-ci il sürətli inkişaf ili olacaq və ondan sonrakı bütün illərə çox güclü tekan verəcək. Kənd təsərrüfatında, sənaye sahəsində indi həvata keçirilən laviha-

Biz indi nəhəng enerji layihələrini icra edirik. Bu da qarşında duran əsas vəzifələrdən biridir. Biz

Cənub Qaz Dəhlizini vaxtında təhvil verməliyik, bunu edəcəyik. Büttün maliyyə resursları təmin edilib, həm Azərbaycan, həm beynəlxalq banklar tərəfindən. Müəyyən yubanmalar olmuşdur, onlar da aradan götürüldü. Çünkü Cənub Qaz Dəhlizi həm bizim üçün, həm də Avropa üçün strateji əhəmiyyətə malik olan bir layihədir. Azərbaycan öz liderlik missiyasını uğurla icra edir. Biz bu tarixi layihəni - 7 ölkəni, qitələri birləşdirən, 3500 kilometr məsafəsi olan və dənizindən, dağların başından keçən qaz kəmərini uğurla həyata keçiririk. «Şahdəniz-2» layihəsindən yaxın zamanlarda ilk qaz çıxarılaçaq. Onu da deməliyəm ki, Cənub Qaz Dəhlizi, yəni, qaz kəməri artıq qazla təmin edilir. Bu, tarixi layihədir və ölkəmizin uğurlu, dayanıqlı inkişafi üçün əsas resurs bazasıdır.

Qeyd etdiyim kimi, «Azəri-Çıraq» yatağı ilə bağlı kontraktin uzadılması haqqında da tarixi qərar qəbul edilib. Ona görə bundan sonra da neft-qaz sektorunda Azərbaycan uğurla inkişaf edəcək. Ancaq yenə də deyirem, gələcək fəaliyyət

i yətimiz üçün bu, bizi bir rahatlıq
hissi yaratmamalıdır. Biz fəal işlə-
məliyik, qeyd etdiyim kimi, bu, sa-
dəcə olaraq, bizim üçün əlavə ma-
liyyə və siyasi resursdur.

Bu gün biz beynəlxalq arenada bütün məsələlərlə bağlı öz sözümüzü deyirik. Nəyə görə? Əlbəttə ki, güclü siyasi iradəyə görə, cəsarətli siyasətə görə, amma, eyni zamanda, maliyyə imkanlarımıza görə. Əgər bu imkanlar olmasaydı, əgər biz bəzi ölkələr kimi, xarici donorlardan asılı olsaydıq, əgər biz yoxsul, səfil Ermənistan kimi onabuna dilənsəydik, onda əlbəttə ki, biz müstəqil siyasət aparmaq imkanında olmaya bilərdik, yaxud da ki, bu imkanlar məhdud ola bilərdi. Ona görə iqtisadi güc, maliyyə resurslarımız siyasi müstəqilliyimizi da möhkəmləndirir.

Növbəti illərdə önemli, tarixi nəqliyyat layihələrini yenə də icra etməklə Azərbaycan - açıq dənizlərə çıxışı olmayan bir ölkə Avrasiyada nəqliyyat mərkəzlərinin birinə çevriləcəkdir. Biz siyasetimiz, qətiyyətimiz, düzgün xarici siyasetimiz nəticəsində bunu da edəcəyik. Çünkü xarici siyaset, ilk növbədə, daxili problemlərin həlline yönəlib. Xarici siyaset daxili siyasetin davamıdır. Biz uğurlu xarici siyaseti təkcə ona görə aparmırıq ki, dünyada bizə olan rəğbət artsın. Bu, real işlərə çevirilir. Uğurlu xarici siyaset bu beynəlxalq layihələri də həll etməyə şərait yaradır. Çünkü tranzit ölkə olmaq üçün sən mütləq qonşularla işləməlisən. Qonşular olmadan heç bir ölkə tranzit ölkə ola bilməz. Bütün bunlar bir-birinə bağlı olan məsələlərdir. Bизim gələcək inkişafımızla bağlı çox aydın təsəvvürümüz, proqramlarımız var - bütün sahələrdə, ictimai xidmət sahələrində, korrupsiya, rüşvətxorluğa qarşı mübarizə sahəsində, haqq-ədalətin bərqrər olması sahəsində, bütün istiqamətlər üzrə. Sadəcə olaraq, bir çıxışda bütün istiqamətlər haqqında geniş danişmaq mümkün deyil. Ancaq mən əminəm ki, Azərbaycan növbəti illərdə öz uğurlu, dinamik inkişaf tempini nəinki saxlayacaq, onu daha da möhkəmləndirəcək.

Bizim əsas dəyərimiz, ən böyük nemətimiz müstəqilliyimizdir. Biz müstəqil ölkə kimi yaşayıraq. Müstəqilliyimizin də banisi ulu öndər Heydər Əliyevdir. Məhz onun hakimiyyətə gəlməsindən sonra Azərbaycan, sözün əsl mənasında, müstəqillik yoluna qədəm qoymuşdur.

1993-cü ilə qədər bizim müs-təqilliymiz şərti və yarımcıq xarakter daşıyırırdı. Xarici ölkələr, onların Azərbaycandakı nümayəndələri burada hakimiyətə göstəriş-lər, təlimatlar verirdi. Əlbəttə ki, bu, tariximizin bəlkə də ən biabırçı səhifələrindən biridir. O ağır və-ziziyətdə məhz Heydər Əliyevin cəsarəti, müdrikliyi, - o vaxt bizim hələ ordumuz, iqtisadiyyatımız, pulumuz yox idi, - onun dəmir iradəsi, xalqın ona olan sevgisi, rəğbəti Azərbaycanı, bax, bu müstəqillik yoluna cixarıbdır. Biz də bu müs-

Sonra çıkış edən işgaldan azad olunmuş Cocuq Mərcanlı kəndinin sakini Oqtay Həziyev, YAP Kəngərli rayon təşkilatının sədri Sevda Quliyeva, Milli Məclisin deputati Rəşad Mahmudov, Gəncə şəhərindən olan iş adamı Elnur Camalxanov, Qusar şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Neva Abdurahmanova, ADA Universitetinin tələbəsi Emil Aslanlı dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən böyük quruculuq işlərin-dən, əldə olunan nailiyyətlərdən bəhs ediblər. Çıxışlarda 2018-ci il aprelin 11-də keçiriləcək növbə-dənkənar prezident seçkilərində partiyanın sədri İlham Əliyevin namizədliyinin irəli sürülməsi təklif olunub. YAP-in sədr müavini-icra katibi, Baş nazirin müavini Əli Əhmədov 2018-ci il aprelin 11-də keçiriləcək növbədənkənar prezident seçkilərində partiyanın sədri İlham Əliyevin namizədliyinin irəli sürülməsi barədə qurultayın qərarını təqdim edib. Qərar yekdilliklə qəbul olunub.

Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri, dövlətimizin başçısı İlham Əliyev ona göstərilən dəstoyə görə minnətdarlığını bildirib. Tədbir dövlət himminin səslənməsi ilə başa çatıb.

Vergilər. Şəffaflıq. İnkışaf

Fevralın 13-də Vergilər Nazirliyi tərəfindən «Vergilər. Şəffaflıq. İnkışaf» mövzusunda konfrans keçirilib. Konfransda Prezident Administrasiyasının, Milli Məclisin, Nazirlər Kabinetinin, digər dövlət orqanlarının, beynəlxalq təşkilatların, yerli bankların, qeyri-hökumət təşkilatlarının, sahibkarların ictimai birliliklərinin, kütləvi informasiya vəsitiyələrinin nümayəndələri və iş adamları iştirak ediblər.

Tədbirin moderatoru, vergilər nazirinin müşaviri Elçin Məmmədov çıxış edərək Vergilər Nazirliyinin keçdiyi inkişaf yoluna nəzər salaraq bildirib ki, hər il fevralın 11-i vergi xidməti işçilərinin peşə bayramı günü kimi qeyd olunur: «18 il avvel ümummilli lider Heydər Əliyevin forman ilə yaradılmış Vergilər Nazirliyi müstəqil quymış vergilər Nazirliyini xidmətin modernlaşdırılması istiqamətində növbəti islahatlar həyata keçirilib, vergi xizbatlılığı modernlaşdırılıb, vergi sisteminin texnologiyası gücləndirilərək biznes və dövlət strukturları arasında yeni tərefdəşlik münasibətlərinin formalasdırılmasına başlanılıb».

Qeyd olunub ki, qarşıdakı dövrde nozarda tutulan vergi siyasetinin əsas istiqamətləri sahibkarlıq və biznes mühitinin inkişafının stimullaşdırılmasına, vergi ödəyicilərinə daha keyfiyyətli və tənzivli xidmətlərin göstərilməsinə, biznes sektoruna ilə açıq dialog platformasının möhkəmləndirilməsinə yönələcək.

Vergi yükünü yox, vergi ödəyicilərinin sayını artırmaq lazımdır

Milli Məclisin İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq Komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səməzdəzə

çıxış edərək konfransı çox vacib tədbir kimi dəyrənləndirib. Qeyd edib ki, qloballaşan dünyada Azərbaycanın dinamik və keyfiyyəti inkişafı ölkənin maliyyə resurslarını daha da artırmamasını təsirləşdirir: «Azərbaycanın müstəqillik dövründə, xüsusən də son 15 ilə əldə etdiyi nailiyyyətlərin on başlıca amillərdən biri ölkədə yeni iqtisadi sistemin qurulmasıdır. Qloballaşan dünyada risklərin artlığı bir şəraitdə ölkənin sabit maliyyə resursları olmalıdır və bunun təmin edilməsində vergi sisteminin böyük rolü var. Sovet iqtisadi sisteminin süqtundan sonra ölkəmizdə azad sahibkarlıq, azad sahibkarlığın idarə olunması, azad sahibkarlığın sosial məsuliyyəti və digər məsələlərin həlli təpib, ölkənin inkişafı təmin olunub. Amma elə məsələlər də var ki, həm hökumət qurumlarını, həm də cəmiyyəti ciddi narahat edir. Xüsusilə vergi yüküne dair məsələlər Vergilər Nazirliyi, dövlətin iqtisadi strukturlarının iştirakı ilə birləşdirək olunmalıdır. Vergi yükünü yox, vergi ödəyicilərinin sayını artırmaq lazımdır».

Ziyad Səməzdəzə əmək qabiliyyətli əhalidən işləyənlər, işləyənlərin içərisində vergi ödəyicilərinə, onların sayına və artım dinamikasına diqqət yetirməyin vacibliyini öncə çəkərək bildirib ki, vergi yükü illər boyu sabit qala bilər, ancaq vergi gəlirləri vergi ödəyicilərinin sayının coxalmasına həsr olunmalıdır.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Əmək Mənasibətlərinin Tənzimlənməsi və Koordinasiyası Komissiyasının yaradılmasını təsdiq edən kimi dövlərləndən Z. Səməzdəzə bildirib ki, demografik proseslərin sürətli inkişaf etdiyi indiki şəraitdə əmək mənasibətləri -na diqqət artırmalıdır: «Azərbaycan MDB məkanında nadir ölkələrdən ki, əmək etihadları sürətli artır, bu isə öz növbəsində işə tələbi artır. Yeni iş yerlərinin yaradılması ilə bağlı hələ 2003-cü ilən dən həyata keçirilən çox böyük Dövlət Proqramı var. Amma əmək məhsuldarlığı məsələlərində yeni problemlər ortaya çıxır. Tikintidə bir işçiyə düşən əmək məhsuldarlığının ayrı-ayrı ölkələrə müqayisə etsək görək ki, Azərbaycanda işçilərin bir hissəsi ilə əmək müq-

viləsi bağlanmadığı üçün dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə nail olmaq çətinlişir. Vergi ödəyicilərinin sayının az olması ölkənin imicinə təsir edən əsas göstəricilərdir. Biz məsələni mütləq nəzarətə götürməliyik».

Akademik Vələyevin forman ilə yaradılmış Vergilər Nazirliyi müstəqil quymış vergilər Nazirliyi təşkilatının başçılarından biri, Əmək Məclisin, Nazirlər Kabinetinin, digər dövlət orqanlarının, beynəlxalq təşkilatların, yerli bankların, qeyri-hökumət təşkilatlarının, sahibkarların ictimai birliliklərinin, kütləvi informasiya vəsitiyələrinin nümayəndələri və iş adamları iştirak ediblər.

Z. Səməzdəzə ümumi daxili məhsulda büdcə gəlirlərinin, dövlət büdcə xərclərinin xüsusi çəkisi ilə bağlı məsələye toxunaraq bildirib ki, Avropanın ölkələrdən bu göstərici 40-45 faiz arasında deyişdiyi halda, Azərbaycanda 30 faizdən aşağıdır: «ÜDM-in strukturunda dövlət büdcəsi gölərləri 35-40 faiz təşkil edərək, onda dövlət öz funksiyalarını daha sağlam yerinə yetirmiş olur. Əvvəller Azərbaycanda bu göstərici 13 faiz təşkil edirdi, bir neçə il əvvəl isə 30 faiza qalxdı. Amma bu 30 faiz də qlobal risklər şəraitində bir qədər aşağı düşdü. ÜDM-in strukturunda büdcə gölərlərinin payını 35-36%-ə çatdırıb bilsək, bir çox sosial problemlərin həlli nail olarıq. Bunun üçün proqnozlaşdırma siyasetində təkmilləşdirmə aparılmalıdır. İqtisadiyyat, Maliyyə və Vergilər nazirliklərinin büdcə proqnozları üzərində ciddi işləməsi sevindirici haldır. Amma onu da arzu edərdik ki, bu dövlət qurumları arasında koordinasiya düzgün qurlusun, dəha təkmilləşdirilsin. Büdcə xərclərini və gölərlərinin hesablaşdırma üçün indikativ, riyazi və digər metodlar var. Biz bu metodlarla hesablaşdırma aparmaqla bütçə gölərlərinin artırılmasına nail olmalıyıq».

Yerli vergilərlə bağlı siyasetə yenidən baxılmalıdır

Milli Məclisin İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov çıxışında

Vergilər Nazirliyinin yaradıldığı gündən indiyədək keçdiyi yola nəzər salıb, 18 ilde görülen işləri qiymətləndirib. Bildirib ki, öten 18 ilde köhne inzibati idarəetmə sistemi təkmilləşdirilib və müasir tələblərə cavab veren yenə bir vergi sistemi qurulub: «2000-ci ilən Vergi Məccəlisinin qəbul edilməsi, ölkənin vergi ödəyicisinin elektron qeydiyyat sisteminin uğurlu tətbiqi, vergi inzibatiyığının modernlaşdırılması nəticəsində sahibkarların vergi orqanlarına gölmədən öhdəliklərinin internet üzərindən yerinə yetirməsi, elektron vergi böyannasının tətbiqi, vergi öhdəliklərinin və digər proseslərin elektronlaşdırılması, dövlət qurumları arasında ilk dəfə Vergilər Nazirliyində «bir pəncəre» sisteminin tətbiq olunması vergi sahəsində aparılan somoroli islahatların nöticəsidir».

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəzərə alaraq sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində könlüyü ödeniş sisteminin inkişaf etdirilməsi, vergi ödəyicilər ilə vergi orqanları arasında müasibətlərinin tətbiqi, vergi məsələsi qeydiyyatın peşə bayramı gününə tətbiq olunması vergi sistemini təqdim etmək məqsədi ilən deyildir.

V. Əhmədov qeyd edib ki, ölkədə və dünyada gənən prosesləri nəz

Ulu öndər Heydər Əliyevin məzarı və Şəhidlər xiyabanı ziyarət olunub

11 Fevral - Vergilər Nazirliyinin yaradılmasının 18-ci ildönümü və vergi xidməti emekdaşlarının peşə bayramıdır. Bununla əlaqədər Vergilər Nazirliyinin rehberliyi və emekdaşları Fəxri xiyabana gələrək, ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsi öünə qızılıqlı dəstələri qoyublar. Görkəmi ofstal-moloq-alim, akademik Zərifə Əliyevanın xatirəsi də ehtiramlı yad olunub.

Sonra Vergilər Nazirliyinin kollektivi Şəhidlər xiyabanında uyuyan həmvətənlərimizin məzarını ziyarət ediblər, al qərənfillər düzüblər. Nazirliyin kollektivi adından «Əbədi Məşəl» abidə kompleksinin öünə ölkələ qoyulub.

Azərbaycanın kredit reytinqi yüksəlib

«Fitch» beynəlxalq reytinq agentliyi Azərbaycanın emitentin uzunmüddətli xarici və yerli valyutada defolt reytinqi üzrə proqnozuna yenidən baxıb və proqnoz «neqativ»dən «stabil»ə yüksəldilərək «BB+» səviyyəsində təsdiq olunub.

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İİTKM) icraçı direktoru Vüsal Qasımlı mövzunu şərh edərək bildirib ki, kredit reytinqinin yüksəldilməsi Dünya Bankı və ABŞ-in Irs Fonduñun son hesabatlarında Azərbaycanın mövqeyinin yaxşılaşması ilə səslişir: «Artıq dönyanın reytinq tərtib edən bütün mötəber qurumları Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan iqtisadi İslahatların real nəticələrini qəbul edir və Azərbaycan MDB-de on İslahatçı ölkə kimi təsbit edirlər. Son iki ildə iki nüfuzlu kredit reytinq agentliyinin - «Standard & Poor's» və «Fitch»in Azərbaycanın kredit reytinqini yüksəltməsi iqtisadiyyatımıza beynəlxalq miqyasda göstərilən etimadın ifadəsi kimi dəyərləndirilməlidir.

3. Azərbaycan dövləti və şirkətlər beynəlxalq maliyyə bazarlarına çıxış imkanlarını genişləndirirlər. 4. Manatın sabitliyinin qorunması üçün daha yüksək kredit reytinqi elverişli şərait yaradır. Təsadüfi deyil ki, «Fitch»in proqnozuna görə, Azərbaycanın manatının dollara nisbətən mövzənnəsi növbəti iki il orzında 1,7 manat səviyəsindən proqnozlaşdırılır. 5. Kredit reytinqi yüksəldikcə qiyməti kağızlar bazara da inkişaf edir. 6. Nəhayət, kredit reytinqi Azərbaycandakı özəlləşdirilmədə xarici investorların iştirakını sürətləndirəcək.

«Standard & Poor's» və «Fitch»in Azərbaycanın kredit reytinqini yüksəltməsi iqtisadiyyatımıza beynəlxalq miqyasda göstərilən etimadın ifadəsi kimi dəyərləndirilməlidir

reytingi verib, «Moody's»in verdiyi kredit reytinqi «Ba2» stabilidir, «Fitch» ise kredit reytinqini «BB+» stabilə yüksəldib. Kredit reytinqi suveren fondlar, pensiya fondları və digər investorlar tərəfindən Azərbaycanın tədiyyə qabiliyətinə əlmək üçün yaxşı imkandır. Başqa səhələ desək, kredit reytinqi ölkənin borclanma xərcini müyyənəşdirən başlıca amillərdəndir. Reytinq artıraq ölkənin xarici borclanması zamanı şartları də yumasalar (məsolən, borcun faizi aşağı düşür və s.).

2. Yüksək kredit reytinqi tədiyyə balansına, xüsusi kəpənlərin hərəkətinə müsbət təsir edir, çünki ölkəyə vəsait axını stimullaşır və əksinə, ölkədən vəsaitin çıxarılması tor-

Qeyd edilib ki, «Fitch» beynəlxalq reytinq agentliyinin Azərbaycanın emitentin uzunmüddətli xarici və yerli valyutada defolt reytinqi üzrə proqnozunu yüksəltməsi bir daha 2018-ci ilin Azərbaycanında iqtisadi inkişaf ilə olacaq barədə Prezident İlham Əliyevin fikrini təsdiqləyir. Vüsal Qasımlı hər üç nüfuzlu agentliyin Azərbaycanın kredit reytinqini, demək olar ki, eyni səviyyədən təsdiq etməsi na belə bir ümumişdir. 2017-ci ilin sentyabr ayından dövlət qulluqçuları və yerli özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri üçün «Asan İmza» elektron rəqəmsal imzalanın yeni tarifinin tətbiqinə başlanılmışdır.

• Hər üç agentliyin verdiyi reytinq neqativdən stabilə dəyişdirilib. Neqativ perspektivdə reytinqin azalma ehtimalı olduğunu bildirdiyi haldan, stabil reytinq bu ehtimalı azaldır və reytinqin artma ehtimalı düşür və s.).

2. Yüksək kredit reytinqi tədiyyə balansına, xüsusi kəpənlərin hərəkətinə müsbət təsir edir, çünki ölkəyə vəsait axını stimullaşır və əksinə, ölkədən vəsaitin çıxarılması tor-

dit reytinqinə malikdir. Bu isə investorların diqqətindən yaşına bilər.

• Azərbaycan növbəti dəfə kredit reytinqini investisiya dərəcəsinə yüksəltmək imkanına malikdir.

Qeyd olunub ki, məşhur «Trading Economics» saytı hər üç agentliyin verdiyi kredit reytinqlərini, həmçinin iqtisadi göstəricilər və maliyyə bazarlarını nəzərə almaqla 100 ballıq şkalı ile ölkələrin kredit reytinqlərinə tərtib edib. Azərbaycan bu reytinqdə MDB-də Qazaxıstanla eyni kateqoriyada liderlik edir, BRICS ölkələrindən isə Rusiya, Braziliya, Hindistan və Cənubi Afrikani geridə qoyur. «Trading Economics»in hazırlanmış cədvəldə Azərbaycanın da-

it reytinqinə malikdir. Bu isə investorların diqqətindən yaşına bilər.

• Azərbaycan növbəti dəfə kredit reytinqini investisiya dərəcəsinə yüksəltmək imkanına malikdir.

Qeyd olunub ki, məşhur «Trading Economics» saytı hər üç agentliyin verdiyi kredit reytinqlərini, həmçinin iqtisadi göstəricilər və maliyyə bazarlarını nəzərə almaqla 100 ballıq şkalı ile ölkələrin kredit reytinqlərinə tərtib edib. Azərbaycan bu reytinqdə MDB-də Qazaxıstanla eyni kateqoriyada liderlik edir, BRICS ölkələrindən isə Rusiya, Braziliya, Hindistan və Cənubi Afrikani geridə qoyur. «Trading Economics»in hazırlanmış cədvəldə Azərbaycanın da-

ELAN

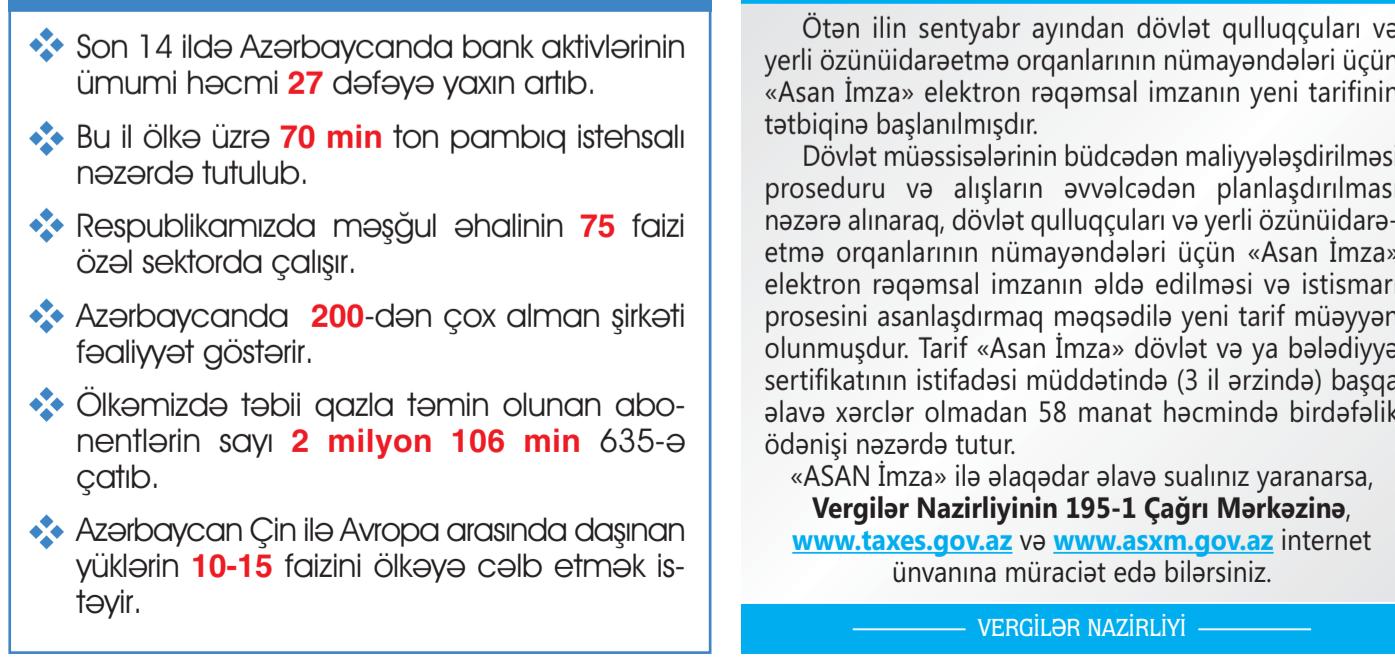
Ötən ilin sentyabr ayından dövlət qulluqçuları və yerli özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri üçün «Asan İmza» elektron rəqəmsal imzalanın yeni tarifinin tətbiqinə başlanılmışdır.

Dövlət müəssisələrinin büdcədən maliyyələşdirilməsi proseduru və alışların əvvəlcədən planlaşdırılması nəzərə alınaraq, dövlət qulluqçuları və yerli özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri üçün «Asan İmza» elektron rəqəmsal imzalanın alda edilməsi və istismarı prosesini asanlaşdırmaq məqsədilə yeni tarif müyyən olmuşdur. Tarif «Asan İmza» dövlət və ya bələdiyyə sertifikatının istifadəsi müddətindən (3 il ərzində) başqa əlavə xarçlar olmadan 58 manat həcmində birdəfəlik ödənişi nəzərdə tutur.

«ASAN İmza» ilə əlaqədar əlavə sualınız yaranarsa, **Vergilər Nazirliyinin 195-1 Çağrı Mərkəzinə, www.taxes.gov.az və www.asxm.gov.az** internet ünvanına müraciət edə bilərsiniz.

RƏQƏMLƏRİN DİLİ İLƏ

- ❖ Son 14 ildə Azərbaycanda bank aktivlərinin ümumi həcmi **27** dəfəyə yaxın artıb.
- ❖ Bu il ölkə üzrə **70 min** ton pambıq istehsalı nəzərdə tutulub.
- ❖ Respublikamızda məşğul əhalinin **75** faizi özəl sektorda çalışır.
- ❖ Azərbaycanda **200**-dən çox alman şirkəti fəaliyyət göstərir.
- ❖ Ölkəmizdə təbii qazla təmin olunan abonentlərin sayı **2 milyon 106 min** 635-ə çatıb.
- ❖ Azərbaycan Çin ilə Avropa arasında daşınan yüklerin **10-15** faizini ölkəyə cəlb etmək istəyir.

VÉTƏNDƏSLARIN NƏZƏRİNƏ!

Əmək müqaviləsinin rəsmiləşdirilməsi

İşə qəbul olunarkən işəgötürənlərdən əmək müqaviləsinin bağlanması tələb edin. Əmək müqaviləsi ilk növbədə sosial məraqlarınızın təmin olunmasına xidmət edir və rəsmiləşdirilməmiş əmək fəaliyyətinə razılıqla. Siz gələcəkdə dövlətin sosial təminatından və bir sıra təhlükələrdən məhrum olursunuz.

İşçinin hüquqları və üstünlükləri	Əmək müqaviləsi ilə fəaliyyət göstərdikdə	Əmək müqaviləsi fəaliyyət göstərdikdə
8 saatlıq iş hüququ	✓	✗
Əmək məzuniyyətdən istifadə hüququ	✓	✗
Pesə-əmək qabiliyyətinin itiriləsi həllarında icbari siyorta hüququ	✓	✗
Xəstilik və işdən çıxma müaviniyyətinin tam həcmde alınması hüququ	✓	✗
Gələcəkdə layıqli əmək pensiyasının alınması imkanı	✓	✗
İpoteka və digər kreditləri almaq imkanı	✓	✗
Məhkəmədə hüquqların müdafiəsi	✓	✗

İşəgötürənlər əmək müqaviləsi bağlamaqla və rəsmi əməkhaqqı ödəməyi tələb etməklə. Siz gələcəyinizi idində düşünməsiz olursuz. Unutmayın ki, Sizə ödənilən rəsmi əmək haqları - sabah üçün sabit sosial təminatınızın təməlidir!

Bununla bağlı hüquqlarınız pozularsa, vergi ödeyicilərinə xidmet mərkəzlərinə və ya «195-1» Çağrı Mərkəzinə müraciət edə bilərsiniz.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VERGİLƏR NAZİRLİYİ

Əmək müqaviləsi - sosial təminatdan bəhralanmək üçün əsas şərtidir

Əmək haqlarının leqallaşdırılması, ilk növbədə, şəffaflıq prinsiplərinin və işçilərin sosial məraqlarının təmin olunması baxımından çox önemlidir. İşçilər işsətötürənlər tərəfindən onlara ödənilən qeyri-legal əmək haqları ilə razılışmaqla özlərini gələcəkdə dövlətin sosial təminatından məhrum etmiş olurlar.

Vergilər Nazirliyinin hazırladığı «Əmək müqaviləsinin bağlanması: hüquqi və inzibati prosedurlar» adlı kitabçada bu barədə ətraflı tanış olmaq mümkündür.

Əmək müqaviləsinin hüquqi qüvvəyə minməsi

Əmək müqaviləsi işsətötürənlər arasında fərdi qaydada bağlaşan əmək münasibətlərinin əsas şərtlərini, tərəflərin hüquq və vezifələrini öks etdirən yazılı müqavilədir. Qanunvericiliyə əsasən, 15 yaşına çatmış hər bir şəxs əmək müqaviləsi bağlamaq hüququna malikdir.

İşsətötürən ona məxsus iş yerində haqqı ödənilməkən çalışan fiziki şəxslər ilkin olaraq fərdi qaydada yağırlı əmək müqaviləsi bağlamalıdır. Əmək müqaviləsi elektron informasiya sisteminde qeydiyyata alındıqdan sonra hüquqi qüvvəyə minmiş sayılır. İşsətötürən tərəfindən əmək müqaviləsinin bağlanılmasının, ona dəyişiklik edilməsinin və ya xitam verilməsinin hüquqi qüvvəyə minməsi üçün «Əmək müqaviləsi bildiriş» «Elektron hökumət» portalı üzərində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin elektron informasiya sisteminde «Əmək müqaviləsi bildirişlərinin qeydiyyata alılması və bu barədə işsətötürənə məlumatın verilməsi» e-xidmətindən istifadə edilməkən gücləndirilmiş elektron imza vasitəsilə qeydiyyata alınmalıdır.

raq sistem vasitəsilə işsətötürənə elektron qaydada məlumat göndərilir və bundan sonra əmək müqaviləsi hüquqi qüvvəyə minir.

Əmək müqaviləsi bildirişi mülləmatlarının elektron informasiya sisteminə daxil edilməsi yalnız gücləndirilmiş elektron imza vasitəsilə mümkündür. Bunun üçün işsətötürən və ya onun solahiyətindən şəxs gücləndirilmiş elektron imza, o cümlədən «ASAN imza» sertifikatı üçün zəruri olan SİM-kartın əldə olunması məqsədilə bütün mobil operatorların nümayəndəliklərinə müraciət edilməlidir. Bundan sonra vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinin yaşınlamaqla müvafiq «ASAN imza» (Mobil imza) sertifikatı alınmalıdır.

Əmək müqaviləsinə xitam verilməsi qaydası

Əmək müqaviləsinə yalnız Əmək Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş əsaslarla və qaydada xitam verile bilər: misal üçün, tərəflərdən birinin təşəbbüsü olarsa, əmək müqaviləsinin müddəti bitərə, tərəflərin iradədən asıl olayan hallar olarsa və s. Əmək müqaviləsi işsətötürən tərəfindən bir sira əsaslarla da ləğv ediləbilər. Müəssisəsən ləğv olunarsa, işçilərin sayı və ya ştatları ixtisar edilərsə, işçi özünün əmək funksiyasını və ya əmək müqaviləsi üzrə öhdəliklərini yerinə yetirməsə, habelə Əmək Məcəlləsinin 72-ci maddəsində sadalanan hallarda əmək vezifələrini bud şəkildə pozarsa və s. kimi hallarda işsətötürən əmək müqaviləsinə ləğv etmək səlahiyyətinə malik olur.

Əmək müqaviləsinə xitam verilməsi «Əmək müqaviləsi bildiriş»

həmin elektron informasiya sisteminde qeydiyyata alınmasından və bu barədə işsətötürənə elektron qaydada məlumat göndərilməsindən sonra hüquqi qüvvəyə minir.

Məsuliyyət tedbirleri

İşsətötürənlər tərəfindən əmək müqaviləsi hüquqi qüvvəyə minmədən fiziki şəxslərin hər hansı işlərin yerinə yetirilməsinə cəlb edilmiş qanunvericiliklə müəyyən edilmiş məsuliyətə səbəb olur. Vergi Məcəlləsinin 58.10-cu maddəsinə əsasən, əmək müqaviləsi hüquqi qüvvəyə minmədən işsətötürənlər tərəfindən fiziki şəxslərin hər hansı işlərin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi yolu onlara gizlədilməsinə sərait yaradılmışdır. Hər bir belə işçi üzrə 1000 manat məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

İnzibati Xətalar Məcəlləsinin 192.1-ci maddəsinə əsasən, əmək müqaviləsi hüquqi qüvvəyə minmədən işsətötürənlər tərəfindən fiziki şəxslərin hər hansı işlərin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi yolu onlara gizlədilməsinə sərait yaradılmışdır. Hər bir belə işçi üzrə 1000 manatdan 2000 manatadək, vəzifəli şəxslər 3000 manatdan 5000 manatadək, hüquqi şəxslər 20 min manatdan 25 min manatadək inzibati xətərəfənən tətbiq edilir. Cinayet Məcəlləsinin 162.1-1-ci maddəsinə əsasən, əmək müqaviləsi hüquqi qüvvəyə minmədən xeyli sayı işçilərin hər hansı işlərin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsinə görə 7000 manatdan 10 min manatadək cərimə və ya 2 ilədək müddətə islah işləri və ya 2 ilədək müddətə azadlığın möhdudlaşdırılması və ya 2 ilədək müddətə azadlıqdan möhrumetmə ilə cəzalandırılır. Eyni əməllerin təkrar tərodiləmisi isə 3 ilədək müddətə azadlığın möhdudlaşdırılması və ya 3 ilədək müddətə azadlıqdan möhrumetmə ilə cəzalandırılır.

Əmək müqaviləsiz fəaliyyətin nəticələri

Əmək müqaviləsi olmadan fəaliyyət göstərən işçi üçün əmək kitabçası açılmır və iş stajı hesablanır. İşçi-

lər ödənişli məzuniyyət, iş stajına görə eləvə məzuniyyət, əmək şəraitində və işin xarakterinə görə eləvə məzuniyyət hüququ, hamiləliyə və doğuşa görə qismən ödənişli sosial məzuniyyət hüquqlarından möhrum olurlar və onlara imzalanmış müqaviləyə xitam verilərən istifadə edilməmiş məzuniyyətin pul əvəzi verilmir. Həmin şəxslər əmək xəsarəti alarsa və ya peşə xəstoliyinə tutularsa, eləcə də müvəqqəti olaraq əmək qabiliyətini itirəsə və xəstəlik vəرقəsi təqdim edərsə müvəqqət ala bilirlər.

Əmək müqaviləsi bağlandımdıqda və aylıq əməkhaqqı göstərilmədikdə, hər hansı bir mübahisə yaranırsa, işçi faktiki allığı əməkhaqqını tələb etmək hüququnu və qanunə ona ədənlənməli müvəqqəti tətbiq etdirir. İşsətötürən müxtəlif bəhanələrə onuna əmək münasibətlərinə Əmək Məcəlləsində göstərilən tələblərə əmək etmədən şifahi qaydada xitam vera bilər. Əmək müqaviləsinin bağlanmaması işsətötürən tərəfindən işçinən sağlamlığına, əməyin mühafizəsinə, sanitariya və gigiyenə normalarına cavab verən iş yeri yaratmaq barədə qanuna nəzərdə tutulan öhdəliyindən imtina etməsi, iş və istirahət vaxtı üzrə əmək qanunvericiliyinə əmək etməsini şərait yaradır. İşsətötürən tərəfindən işçinən sosial müdafiə olunma, güzəştiyi imtiyazlardan istifadə etmə, məcburi və eləvə siyortalar və s. kimi öhdəliklərdən imtina etməsi ilə nəticəlenir. Əmək münasibətlərinin tələbini təsdiq edən əmək müqavilənin bağlanması zamanı işçilər bu əmək müqavilənin Əmək Məcəlləsinin şərtlərinə uyğun əmək müqaviləsi şəklində tətbiq edilməsinə də diqqət yetiriləndirlər. Bir çox hallarda işsətötürənlər əsasən Mülki Məcəlla ilə tənzimlənən və mülki hüquqi müqavilə olan podrat və ya xidmət müqaviləsi bağlamaqla işçiləri Əmək Məcəlləsində onlara verilən hüquq və güzəştdən möhrum edirlər.

Hazırladı:
A. NƏBİYEVƏ

Avropa İttifaqı üçün prioritət enerji layihəsi - Cənub Qaz Dəhlizi

Azerbaycan təbii qazının Türkiye və qardaş ölkədən Avropaya nəqli edəcək Trans-Anadolü qaz boru kəməri (TANAP) layihəsi üzrə işlərin təxminin 92 faizi icra edilib.

31 milyard kubmetrə qədər artırılması planlaşdırılır. TANAP-in davamı olan TAP-da isə işlərin 67,2 faizi görülüb. Bu boru kəmərinin illik nəqli etmə tutumu ilkin mərhələdə 10 milyard kubmetr olacaq, daha sonra isə 20 milyard kubmetrə qədər genişləndiriləcək.

F.Əhmədov onu da vurğulayıb ki, fevralın 15-də Bakıda keçiriləcək Cənub Qaz Dəhlizi 2, Cənub Qafqaz Boru Kəməri və TANAP seqmentlərində təkinti işləri bu il ərzində təamlanacaq. Onun sözlerinə görə, layihə çərçivəsində çıxarılaçq İlk təbii qazın yeni boru kəməri ilə bu il ərzində Türkiyə çatdırılacaqını bildirib. Layihənin dördüncü seqmenti olan TAP qaz boru kəmərinin inşası 2020-ci ilde tamamlanacaq və təbii qaz bu xətə Avropaya göndərilecək: «Cənub Qaz Dəhlizi 2» qito və 6 ölkədən keçir. Laiyihə bir-birindən fərqli qanun olduğu məhiti icra olunur. Belə bir veziyətdən keçirilənlərin şəhərlərinə sosial müdafiə olunma, güzəştiyi imtiyazlardan istifadə etmə, məcburi və eləvə siyortalar və s. kimi öhdəliklərdən imtina etməsi ilə nəticəlenir. Əmək münasibətlərinin tələbini təsdiq edən əmək müqavilənin bağlanması zamanı işçilər bu əmək müqavilənin Əmək Məcəlləsinin şərtlərinə uyğun əmək müqaviləsi şəklində tətbiq edilməsinə də diqqət yetiriləndirlər. Bir çox hallarda işsətötürənlər əsasən Mülki Məcəlla ilə tənzimlənən və mülki hüquqi müqavilə olan podrat və ya xidmət müqaviləsi bağlamaqla işçiləri Əmək Məcəlləsində onlara verilən hüquq və güzəştdən möhrum edirlər.

Qeyd edək ki, 40 milyard ABŞ dolları sərmaya ilə həyata keçirilən, uzunluğu 3 min 500 kilometr və 4 seqmentdən ibarət olan «Cənub Qaz Dəhlizi» layihəsinin reallaşdırılması prosesi artıq həllədi mərhələyə daxil olub. Cənub Qaz Dəhlizi Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı «Şahdəniz-2» yatağından hasil olunacaq qazı Gürcüstan, Türkiye, Yunanistan, Albaniya və İtaliyadan keçən boru kəmərləri ilə Avropaya çatdırılacaq.

«Cənub Qaz Dəhlizi» layihəsi Türkiye və Avropanın enerji təhlükəsizliyi baxımında böyük əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan təbii qazının bu il Türkiyəyə, 2020-ci ilədək isə Avropaya nəqli edilməsi planlaşdırılır. Bu nəhəng layihə ilə Azərbaycan dönya təqvimindən sayılan qaz ixracatçılarından biri olacaq. Cənub Qaz Dəhlizi Avropa İttifaqı üçün prioritət enerji layihələrinəndir.

Elektron qaimə-fakturanın tətbiqi barədə BİLDİRİŞ

Hörmətli vergi ödəyiciləri!

2018-ci il yanvarın 1-dən etibarən, statusundan asılı olmayaq, bütün vergi ödəyiciləri tərəfindən sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədilə üçün malların (işlərin, xidmətlərin) təqdim edilməsi zamanı elektron qaimə-faktura təqdim olunmalıdır.

Vergi Məcəlləsinə əsasən, sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirən hüquqi və fiziki şəxslərin malların (işlərin, xidmətlərin) təqdim olunması ilə bağlı elektron qaimə-faktura vermək vergi ödəyicisinin vəzifələrinə aid edilmişdir.

«Elektron qaimə-fakturanın tətbiqi, uçağı və istifadəsi Qaydaları» Azərbaycan Respublikası Nazirliyinin 14.03.2017-ci il tarixli 89 nömrəli Qərarı ilə müəyyən edilir.

Elektron qaimə-fakturanın tətbiqi, uçağı və istifadəsi Qaydaları» Azərbaycan Respublikası Nazirliyinin 14.03.2017-ci il tarixli 89 nömrəli Qərarı ilə müəyyən edilir.

Vergi qaimə-fakturanın tətbiqi və inzibatçılığı ilə bağlı eləvə məlumat almaq üçün Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet saytına (www.taxes.gov.az), Çağrı Mərkəzine (195-1) və ya vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinə müraciət edə bilərsiniz.

Odur ki, sahibkarlıq fəaliyyəti

məqsədləri üçün mal (iş, xidmət) alınarken həmin malların (işlərin, xidmətlərin) alınmasını təsdiq edən elektron qaimə-faktura satıcıdan tələb edilərək alınmalıdır.

Vergi ödəyicisinin sahibliyində olan malların alışını təsdiq edən qaimə-faktura və ya elektron qaimə-faktura, yaxud elektron vergi hesab-fakturasından en azı bir olmadıqda alıcıya təqvim ilə erzindən belə hala -

- Birinci dəfə yol verdikdə alınmış malların **10 faizi**,
- ikinci dəfə yol verdikdə **20 faizi**,
- üç və daha çox dəfə yol verdikdə **40 faizi** miqdardında maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Fealiyyətinizle bağlı risklərin yaranmasına, hər hansı maliyyə itkiyələrinə meruz qalmamاقınız üçün mövcud qanunvericiliyin tələblərinə əmək etmeyiniz tövsiye olunur.

Vergi qanunvericiliyinin tətbiqi və inzibatçılığı ilə bağlı eləvə məlumat almaq üçün Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet saytına (www.taxes.gov.az), Çağrı Mərkəzine (195-1) və ya vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinə müraciət edə bilərsiniz.

Bəyannamələr müəyyən edilən müddətdə təqdim edilmədikdə 40 manat məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir (VM, 57), vergilər vaxtında ödənilmədikdə isə bir ildən çox olmamaqla ötmüş hər bir gün üçün 0,1 faizi məbləğində faiz tutulur (VM, 59).

2018-ci ilin fevral ayı ərzində vergi orqanına təqdim edilməli bəyannamələr və ödənilməli VERGİLƏR

2017-ci ilin dekabr ayına görə vergi ödəyicilərinin tərəfindən təqdim edilmiş əsaslar

- Əlavə dəyer vergisi bəyannaməsi,
 - Aksız bəyannaməsi,
 - Yol vergisi bəyannaməsi,
 - Mədən vergisi bəyannaməsi,
 - Pul vesaitlerinin nağd çıxarılmasına görə sadələşdirilmiş verginin bəyannaməsi və
 - Uduşlardan (mükafatlardan) əldə edilən gelirdən ödəmə menbəyində tutulan vergi bəyannaməsi
- cari ilin fevral ayının 20-dən gec olmayaraq** vergi organına təqdim edilən məlumat və təqdim olunmuş bəyannamələr üzrə hesablanmış vergilər və mərakezlərinə əmək münasibətlərinin müddətən əmək vezifələrini bud şəkildə pozarsa və s. kimi hallarda işsətötürən ə

beynalxalq panoram

«Türk axını» üçün vergi güzəştləri tətbiq edilib

Türkiyədə noşr edilən «Resmi Gazete»nin məlumatına əsasən, hökumət «Türk axını» qaz kəməri layihəsinin inşası çərçivəsində görülən işlər üçün vergi güzəştləri tətbiq etməyə başlamışdır.

Sənəddə göstərilir ki, Türkiye ilə Rusiya hökumətləri arasında Qara denizin Türkiyəyə aid sektorunda müstəsna iqtisadi zonada həyata keçirilən layihə çərçivəsində fəaliyyət gös-

tərən şirkətlərin vergi ödəməkden azad edilməsi ilə bağlı razılışma olde olummuşdur. Bundan əlavə, layihə işləri və hüquqi xidmətlər də vergidən azad ediləcəkdir.

Iki ölkə arasında razılışmaya əsasən, vergi və gömrük güzəştləri dəniz neqliyyatı, boruların və ehtiyat hissələrinin, müxtəlif avadanlıqların və digər materialların tədarükü kimi sahələr də samil ediləcək.

ƏDV isləhatı Çin şirkətlərini 918 milyard yuan qabağa salıb

2017-ci ildə Çin hökuməti biznes vergilərini əlavə dəyər vergisi ilə əvəz edərək müssisələrin vergi yükünün azaldılması istiqamətinə növbəti ciddi addım atmışdır. Əlavə dəyər vergisi isləhatı sayəsində şirkətlərin büdcəsinin 918 milyard yuanдан (təxminən 146 milyard ABŞ dolları) artıq vəsait qalmışdır. Bu göstərici 2016-ci ildəkündən təxminən üç dəfə çoxdur, həmin il əvvəl qənaət edilmiş vəsaitin məbləği 345 milyard yuan (55 milyard ABŞ dolları) olmuşdu.

Bələdliklə, əlavə dəyər vergisi isləhatı son illər Çinin fiskal sisteminin on mühüm yeniliyi

kimi qiymətləndirilir. Çində biznes vergisi təxminən yarım əsrdir tətbiq edilir. Onun əlavə dəyər vergisi ilə əvəz edilməsi prosedurların xeyli sadələşdirilməsinə, tekrar vergi tutulmanın qarşısının alınmasına şərait yaradır.

Qeyd edək ki, əlavə dəyər vergisini keçidən əlavə dəyər vergisi ilə bağlı ilk dəfə pilot layihə 2012-ci ildə Şanxayda tətbiq olılmışdır, 2016-ci ildən isə bu vergi bütün ölkə ərazisində tutulur. Bundan əlavə, kiçik biznes üçün vergilərin azaldılması çərçivəsində 45,4 milyard yuan (7,2 milyard ABŞ dolları) vəsaiti da kiçik biznesin sərəncamında qalmışdır.

Vergi isləhatı ABŞ iqtisadiyyatına 2 trilyon dollar vəsait qaytarır bilər

Amerika Birleşmiş Ştatlarında korporativ verginin dəreccisi 21 faizi qədər azaldılardan sonra bir ay ərzində 287 şirkət əməkhaqqının artırıldığını, eləcə də ölkədə qoyulan investisiyaların həcminin böyüdüyüünü bildirmişdir. Öz əməkdaşlarının əməkhaqqını artırıran şirkətlərin sırasında «Home Depot», «Starbucks», «FedEx» və «Exxon Mobil» də vardır.

«Home Depot» şirkəti goləcək maliyyə planları barədə açıqlama verərək bildirmişdir ki, işçilərinin və tərofdaşlarının yeni eynizamanlı və yenicə yenidən-maliyyələşməsi üzrə min dollar qədər pul mükafatı verməyi nəzərdə tutur. Şirkətin sözlərindən görə, tərofdaşlarımızın oləvə investisiyalar qoymaq imkanı vergi isləhatı ilə bağlı yeni qanun layihəsi sayəsində mümkün olmalıdır. Düzürdür, şirkət 2017-ci maliyyə ilinin dördüncü rübündə əlavə tomiz vergi xərclərini 150 milyon dollar məbləğində qiyametləndirmişdir, lakin bu xərclər əsasən boyan edilməmiş offşor gəlirləri hesabına emələ goləmişdir.

«Starbucks» şirkəti yanvarın sonunda əməkdaşlar üçün nəzərdə tutulan güzəştlər barədə açıqlama vermişdir: buraya sathesabın və muzdla işləyən amerikalı işçilərin əməkhaqqının artırılması, ailəli işçilərin təqaüd verilməsi, eləcə də 2018-ci ildə 8 mindən artıq yeni iş yerinin açılması daxildir. Bundan əlavə, şirkət 2018-ci ildə istehsal sahəsində de 500 iş yeri açacağı və etmədir. Şirkətin açıqlamasında bildirilmişdir: «Bu təkliflər 150 mindən artıq işçi üçün 250 milyon dollarlardan çox vəsait deməkdir və nəzərdə tutulan işlər ABŞ qanunvericiliyindəki dəyişikliklər sayəsində sürətlənəcəkdir».

«FedEx» şirkəti də eməkhaqqının, mükafatların, pensiya fondlarının və ABŞ-da kapital qoyuluşunun artırılması məqsədiilə 3,2 milyard dollar sərməyə qoymağı planlaşdırılmışdır ki, bu da vergilərin azalmasına və iş yerlerinin açılmasına haqqında qanunun birləşməsi kimi qiyametləndirilir. İşçilərin mükafatlandırılması üçün 200 milyon dollar, pensiya fonduna könlüllü ödəniş şəklinde 1,5 milyard dollar vəsait ayrılacəq. Bundan əlavə, Indianapolisdə «FedEx Express» üçün 1,5 milyard dollar həcmində sərməyə qoymalıdır. «FedEx» belə hesab edir ki, vergilərin azaldılması və məşğulluq haqqında qanun ABŞ-da ümumi milli gəlirlərin və investisiyaların artmasına

şərait yaradacaq.

«Exxon Mobil» şirkətinin açıqlamasında isə bildirilmişdir ki, şirkət 2025-ci ilə qədər Texas ştatı ilə Nyu-Meksiko arasında yerləşən şist qazı yatağında - Permian hövzəsində terminalın və neqliyyat bazasının genişləndirilməsi və hasilatın üçqat artırılması üçün 2 milyard dollardan çox sərməyə qoymağın planlaşdırır.

«House Ways and Means» komitəsinin sədri Kevin Breda isə bildirmişdir ki, dördüncü rübü üzrə iqtisadi artım tərəfdarları ümidi vericidir. Üzərindən gözlənilməz qazançlı, qazançlı və hasilatlı işləmələrə qarşıdır. İqtisadi Təhlil Bürosunun son məlumatına əsasən, 2017-ci ilin dördüncü rübü üzrə ABŞ-in real ÜDM-i 2,6 faiz, bütün il boyu isə 2,3 faiz artmışdır.

Ölkədə aparılan vergi isləhatları ilə bağlı Prezident Donald Trump da öz mövqeyini açıqlayaraq məmənun olduğunu bildirmiştir. Onun sözlərinə görə, may ayından başlayaraq amerikalılar vergilərin azalmasına və nəzərdə tutulan işlər ABŞ-ın real ÜDM-i 2,6 faiz artmışdır.

«Starbucks» şirkəti yanvarın sonunda əməkdaşlar üçün nəzərdə tutulan güzəştlər barədə açıqlama vermişdir: buraya sathesabın və muzdla işləyən amerikalı işçilərin əməkhaqqının artırılması, ailəli işçilərin təqaüd verilməsi, eləcə də 2018-ci ildə 8 mindən artıq yeni iş yerinin açılması daxildir. Bundan əlavə, şirkət 2018-ci ildə istehsal sahəsində de 500 iş yeri açacağı və etmədir. Şirkətin açıqlamasında bildirilmişdir: «Bu təkliflər 150 mindən artıq işçi üçün 250 milyon dollarlardan çox vəsait deməkdir və nəzərdə tutulan işlər ABŞ qanunvericiliyindəki dəyişikliklər sayəsində sürətlənəcəkdir».

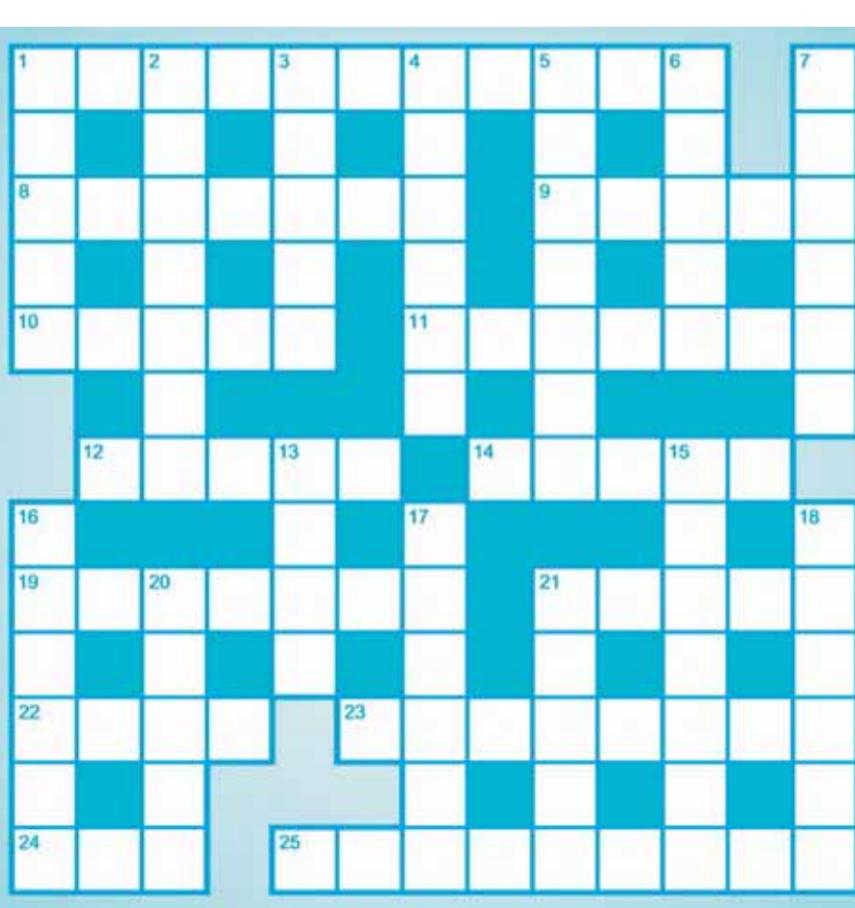
ABŞ Prezidenti korporativ verginin dəreccisinin 35 faizdən 21 faiza endirildiyini xatırladaraq demişdir: «Bu ona görə çıxarıcaqdır ki, Amerika şirkətləri bütün dünyada kiminle deyirsin rəqabət apara biləcək». Donald Tramp əmənidir ki, «yalnız bu dəyişikliklər ailəbaşına düşən illik orta gəliri 4 min dollarдан çox artırıra bilər».

Birləşmiş Mللərlə Təskilatının ticarət və inkişaf məzvusunda Cenevrədə keçirilmiş konfransında açıqlanmış proqnozdə isə göstərilmişdir ki, vergi isləhatları ABŞ dövlətinə xaricdən 2 trilyon dollar vəsaitin cəlb olmasına şərait yarada bilər.

«Tüfeylilik vergisi» ləğv olundu

Belarusun ölkə başçısı Aleksandr Lukaşenko «tüfeylilik vergisi» adlanan bir yiğiməni ləğv ilə bağlı sərəncam imzalamışdır. Sənədə əsasən, işləməyən və vergi ödəməyən əməkqabiliyyəti vətəndaşlar hər dövlət büdcəsinə 200 ABŞ dolları məbləğində vəsaiti ədməli idilər. 2017-ci ilin fevralında bu dekretlə bağlı ölkədə etiraz nümayişləri keçirilmiş, martda isə Prezident Lukaşenko bu yiğimin bir illiyə dayandırılması ilə bağlı sərəncam imzalamışdır.

Xatırladaq ki, Belarus Prezidentinin tüfeylilik əleyhine yönəldilmiş dekreti 2015-ci ilin aprelində imzalanmışdır. Həmin sənədə əsasən, işləməyən və vergi ödəməyən əməkqabiliyyəti vətəndaşlar hər dövlət büdcəsinə 200 ABŞ dolları məbləğində vəsaiti ədməli idilər. 2017-ci ilin fevralında bu dekretlə bağlı ölkədə etiraz nümayişləri keçirilmiş, martda isə Prezident Lukaşenko bu yiğimin bir illiyə dayandırılması ilə bağlı sərəncam imzalamışdır.

krossvord

Yuxarıdan aşağı: 1.Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şahbuz rayonunda kənd; 2.«Ha-ziran gecəsi» filminde Kumru, «Möhəsəm yüz il» filminde Validə Sultan obraxlarını canlandıran möşhur Türkəy aktrisasının adı; 3.Turin vilayətində şəhər; 4.Quba rayonun inzibati ərazi vahidində kənd; 5.Qaçış, velosiped yürüyüşü və qacış mərhələlərindən ibarət idman növü; 6.Mizrabla çalınan simli musiqi aləti; 7.İri dəniz məməli; 13.Hind okeanının şərqi hissəsində yerləşən İndoneziya adası; 15.Polşanın paytaxtı; 16.Herbi yüksək qatarı; 17.Qarabağ tipinə aid olan xovlu xalça növü; 18.Rusiyadan Saka və Maqadan vilayəti ərazisindən axan çay; 20.Mərasim və mövsümü seyiyyəli, dənli bitkilər-dən hazırlanan Azərbaycan milli yemək növü; 21.Əl və ayaqlarda iradədən asılı olma-dan qəflətən yaranan əzələ spazmı. **Soldan sağa:** 1.XV və XIX əsrlərde Şimali dən istehsal edilən avtomobil markaları; 2.Cənubi Amerikaya hərbi və koşfiyyat

Qəzetimizin ötən nömrəsində getmiş krossvordun cavabları:

Yuxarıdan aşağı: 1.Kramme; 2.Lalezər; 3.Yaqut; 4.Orissa; 5.Klaprot (*Martin Hayriş*); 6.Pətak; 7.Sevron; 13.Kann; 15.Mironov (*Andrey*); 16.Heksan; 17.Kleyst (*Henrix*); 18.«Pravda»; 20.Girov; 21.Bazar. **Soldan sağa:** 1.Kaleydoskop; 8.Allegri; 9.Aktiv; 10.Mazut; 11.Sirokk; 12.Triko; 14.Ştamp; 19.Evgenol; 21.Berar; 22.Sera (*Corc Pyer*); 23.Ryazanov (*Eldar*); 24.Növ; 25.Kotirovka.

«Möhəsəm yüz il» filminde Validə Sultan obraxının canlandıran möşhur Türk aktrisası

onəvli Azərbaycan qadın baş örtüyü; 24.İnternetdə istifadəçilərin bloq, veb-forumlarında, sosial şəbəkələrdə istifadə etdikləri şərti ad; 25.Dörd ildən bir keçirilən idman ya-

şılıqlı sapdan toxunmuş dördkünc formalı rişləri.

Tərtib etdi: Rafael

Ukrayna beş ölkəni offşorların siyahısından çıxarıdı

Xəbər verdiyimiz kimi, Estonya və Latviya hökumətləri Ukraynanın bu ölkələri offşor zonalarının siyahısına salmış ilə bağlı etmişdir. Ukrayna rəsmi dairələri bu məsələ ilə bağlı açıqlama verərək bilmişlər ki, Nazirlər Kabinetin Ma-

caristanın, Gürcüstanın, Malta'nın, Latviyanın və Estonianın adları ilə bağlı qərar qəbul etmişdir.

«AvtoVAZ» ASC tərafından 2.İnternetdə istifadəçilərin bloq, veb-forumlarında, sosial şəbəkələrdə istifadə etdikləri şərti ad; 25.Dörd ildən bir keçirilən idman ya-

şılıqlı sapdan toxunmuş dördkünc formalı rişləri.

«Vergilər» gazetinin kompüter mərkəzində yığılmış sahifələrimiz və «Azərbaycan» nəşriyyatında çap olunmuşdur.

idman

Almaniya millisi liderliyini qoruyur

«Pşençan-2018» Qış Olimpiya Oyunlarının beşinci gündündə - fevralın 13-də atletlər 9 dəst medal uğrunda mübarizə aparıblar. Almaniya millisi öz hesabına əlavə bir qızıl və bir gümüş medal yazdıraraq liderliyini davam etdirir.

- Dağ xızık yarışlarının slalom növündə 2 dəqiqə 6 saniye göstərici ilə Avstriya idmançıı Marsel Hirser Olimpiya şampionu olub. Fransalı xızəkçilər Aleksis Pinturo və Viktor Muffat-Jeandet ilk üçlükdə qərələşiblər.

- Kerlinq üzrə qarşıq cütlüklerin yarışlarının final oyunundan Kanada idmançıları İsvəçnəni 10:3 hesabi ilə məğlub edərək Olimpiadadan qızıl medallı sahib olublular. Üçüncü yer uğrunda görüşdə isə Olimpiya bayraqı altında çıxış edən rusiyalı idmançılar Norveçə 8:4 hesabi ilə qalib gələrək bürünç medal qazanıblar.

- Kadınlarda 500 metr məsafəyə qısa-trek yarışlarında İtalyan idmançı Arianna Fontana 42 saniyəlik notice ilə «Pşençan-2018»in qızıl medallı sahib olub. Niderlandlı Yara Van Kerckhof yarışı ikinci, Kanada atleti Kim Boutin isə üçüncü pillədə başa vurub.

- Kadınlarda snoubord yarışlarının hafif paynır növündə qalib adına 98,25 xalla ABŞ təmsilçisi Chloe Kim sahib olub. Çinli Jiayu Liu gümüş, digər ABŞ idmançıı Arielle Gold isə bürünç medal əldə edib.

- Qadınlarda 1500 metr məsafəyə konkürsürme yarışlarında Niderland idmançıı Kyeld Nuis 1 dəqiqə 44 saniyəlik notice ilə föxri kürsünün on yüksək pilləsinə qalıb. Onun komanda yoldaşı Patrik

Roest isə gümüş medal əldə edib. Koreya Respublikasından olan Kim Min Seok isə yarıçı üçüncü pillədə başa vurub.

- Kirşosurma idman növü üzrə qadınlar arasında fördi yarışlarında Almaniya təmsilçiləri Natali Qeyzenberger və Dayana Eitberger ilk iki pillədə yer alıblar. Kanadalı Aleks Qof isə üçüncü pillədə qərələşib.

- Qadınların sorbəst xızık yarışlarında İsveçli Stina Nilsson birinci, Norveç təmsilçisi Maiken Kaspersen Falla ikinci, Olimpiya bayraqı altında çıxış edən rusiya atlet Yuliya Belarukova isə üçüncü olublular.

- Kişilərin sorbəst xızık yarışlarında Norveç xızəkçisi Yohannes Hoesflot Klaebo qızıl medal qazanıb. İtalyan Federiko Pellegrino turnirin gümüş, Rusiya idmançıı Aleksander Bolşunov isə bürünc medallı kifayətlənməli olublular.

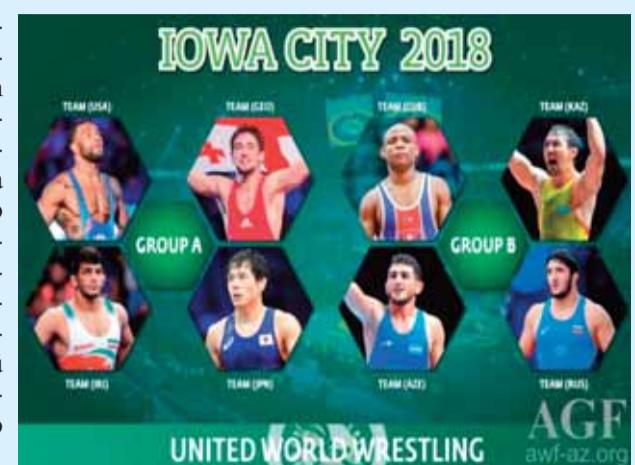
Bələdliklə, hesabında 5 qızıl, 2 gümüş və 2 bürünc medal olan Almaniya millisi liderliyini davam etdirir. Ümumilikdə isə 19 ölkədən idmançılar medallar arasında yer alıblar. Niderland (4-4-2) ikinci, Norveç (3-5-3) üçüncü, Kanada (3-4-3) dördüncü, ABŞ (3-1-2) isə beşinci pillədə qərələşib.

Qeyd edək ki, «Pşençan-2018» Qış Olimpiya Oyunlarında 92 ölkədən 2952 idmançı iştirak edir. Bu, indiyə qədər qış olimpiadalarında iştirakçıların sayına görə rekord göstəricidir. Oyunlarda on çox idmançı ilə qatılan ölkə Amerika Birləşmiş Ştatlarıdır (242 atlet). Yarışlar 13 idman obyektiində keçirilir.

Atletlər 7 idman növündə 102 dəst medal uğrunda yarışırlar. Olimpiadada Azərbaycan bir idmançı ilə təmsil olunur. Patrik Braxner dağ xızık idmanında yarışlara qatılacaq.

Milli komandamızın rəqibləri məlum oldu

Aprelin 7-8-də ABŞ-in Ayova şəhərində sorbəst güllə üzrə dünya kuboku yarışları keçiriləcək. Fevralın 14-də Dünya Güllə Birləşmənin mənzil qərargahında yarıçı püşkatma mərasımı keçiriləcək. Yığma komandamız Kuba, Qazaxıstan və Rusiya idmançıları ilə «B» qrupunda mübarizə aparacaq. ABŞ, İran, Gürcüstan və Yaponiya komandaları isə «A» qrupunda yarışacaq. Yığmamız aprelin 7-də Kuba və Qazaxıstan, aprelin 8-də isə Rusiya ilə qrup görüşlərində qarşılaşacaq. Qeyd edək ki, öten il keçirilən analoji yarışı sorbəst gülləşilərimiz 3-cü yerdə başa vurublар. Buna qədər isə sorbəst güllə yığmamız iki dəfə - 2004 və 2009-cu illərdə dənə kubokunun sahibi olub.

«Juventus» büdrədi, «Mançester Siti» futbol dərsi keçdi

Fevralın 13-də futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasında səkkizdəbir final mərhəlesiñin oynanı start verilib. Günün mərkəzi görüşündə İtaliya təmsilçisi «Juventus» doğma meydandası İngilterənin «Tottenham» klubunu qəbul edib. İlk hissənin evvəlin-dən üstünlüyü əle alan «Juventus» klubu matçın ikinci dəqiqəsində Gonzalo Higuainın qol ilə hesabı açıb. Görüşün doqquzuncu dəqiqəsində «Tottenham»ın qapısına 11 metrlik corimə zərbəsi töyin edilib. Birinci qolun müəllifi G.Higuain əlverişli fürtü qazırmayıb - 2:0. Oyunun 35-ci dəqiqəsində qonaqların heyətindən Harry Kane buraxılan toplardan birinin əvəzini çıxıb. İlk hissənin osas vaxtıma eləvə edilmiş dəqiqədə ingilislerin qapısına daha bir 11 metrlik corimə zərbəsi töyin edilib. G.Higuain vurduğu topa qapı tiri mane olub.

İkinci hissə de maraqlı və gərgin idman mübarizəsi şəraitində keçib. Qarşılaşmanın 72-ci dəqiqəsində Kristian Eriksen hesabı bərabərləşdirib - 2:2. Günün digər qarşılaşmasında isə daha bir ingilis klubu - «Mançester Siti» səfərde İsvəçrə «Bəzelən» qonağı olub. Matçın favariti sayılan «Mançester Siti» 14-cü dəqiqədə İlkay Gündoğanın qol ilə hesabı açıb. Dörd dəqiqə sonra Bernardo Silva hesab arasında ferq iki topa çatdırıb - 0:2. Matçın 23-cü dəqiqəsində Sergio Aguero üçüncü qol «Bəzelən» qapısından keçirib. 53-cü dəqiqədə İlkay Gündoğanın vurduğu dəha bir qol matçın noticəsi müəyyən edib - 4:0.

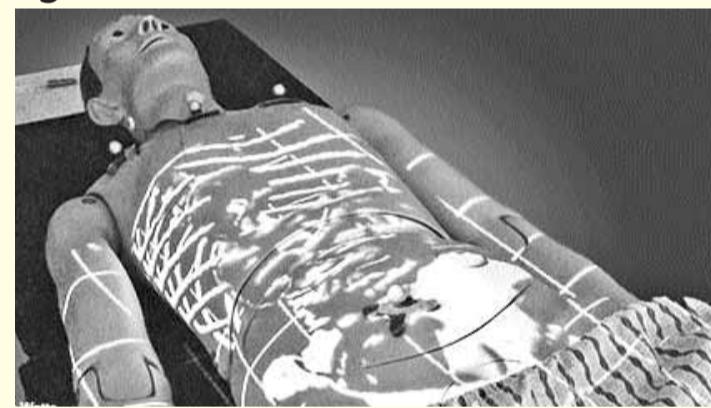
mozaika

texnologiya

İnsanın daxilini görən qurğu

Kanada alimləri tərəfindən hazırlanmış layihəyə əsasən, insanın daxili orqanlarını cərrahi müdaxilə olmadan görmək mümkündür.

«ProjectDR» AR-texnologiyası pasiyyət hərəkət etdikdə belə, onun daxili orqanlarını görməye imkan verir. «ProjectDR» texnologiyasından əsasən cərrahi simulyasiyalarda istifadə ediləcək. Mütoxossislər hesab edirlər ki, sistem yeni başlayan cərrahlardan və manual terapevtlər üçün dərslərdə lazım olur.

Yenidən bərpa olunan şüse

Tokio Universitetinin alimləri yenidən bərpa olunan şüse yaradıblar. Alimlər əsas kimi sintetik polimerden (polikarbonat) istifadə ediblər. Polimerlərdən yaradılan bərk şüse əvvəlcə iki hissəyə bölünərək sonradan birləşdirilir. Bunun üçün ya-

riya bölünen şüsenin otaqda adı sındırıldıqdan sonra yenidən bərpa olunan şüse yaradıblar. Alimlər əsas kimi sintetik polimerden (polikarbonat) istifadə ediblər. Polimerlərdən yaradılan bərk şüse əvvəlcə iki hissəyə bölünərək sonradan birləşdirilir. Bunun üçün ya-

molekullarının əvvəlki halına qaydan hidrogen birləşmələrinin effekti sayəsində baş verir.

Tokio Universitetinin profesor Yuusuke Yanaqisavannın söz-lərinə görə, belə xüsusiyyətlərə malik şüselər ekologiya üçün da ha zərərsizdir.

Alimlərin fikrincə, şüsenin yenidən bərpası bölünmiş polimer

Çağdaş teknolojiyin suyu bəlgəmətirici xüsusiyyəti malikdir. Yarpağın bişmiş halda yel üzərinə yaxmaq od yaniq, sizanaq və qızıl yel xəstəliyi üçün, xam yarpağının təpitmə şəklinde qoyulması tük tökülməsinə və oynaq ağrılara qarşı faydalıdır.

Kökləşmiş şəkildə çəkilişən qonaqların qarşılıqlı «sağlamlıq eliksiri» hazırları.

Onun tərkibinə körviz, alma və xiyrə şirəsi əlavə edilib qəbul olunması orqanızının sağlamlıq vəziyyətini yüksəldir.

Xalq təbabətində çəkilişən balla qarışdırıb və qanazlılığında istifadə edirlər. Tərkibinin zənginliyinə baxmayaraq, çəkilişən azalkorılı tərəvəzlərə aiddir. Həmin xüsusiyyətlərinə görə arıqlamaq üçün tətbiq edilən pəhrizlərdə geniş istifadə edilir.

Çağdaş teknolojiyin bişirilərək sa-

rımsaqlı qatıqla yeyilməsi mədə-bağırsaq xəstəliklərinə, dalaq şışməsinə, ağrıların tənzimlənməsinə yaxşı təsir göstərir. Yarpağının təpitməsi ci-

ban, sizanaq, yanıq, oynaq ağrılari və revmatizm

xəstəliyində müalicəvi təsire malikdir. Həm unikal tərkibə malik olması, həm də tərkibində elementlərin kulinar işlənmə zamanı temperaturun təsirində faydalı xüsusiyyətlərini itirməməsi çə-

gundur əvəzedilməz tərəvəzə çevirir və bişmiş halda da öz müalicəvi keyfiyyətini itirmir.

Çağdaş teknolojiyin bişirilərək sa-

rımsaqlı qatıqla yeyilməsi mədə-bağırsaq xəstəliklərinə, dalaq şışməsinə, ağrıların tənzimlənməsinə yaxşı təsir göstərir. Yarpağının təpitməsi ci-

ban, sizanaq, yanıq, oynaq ağrılari və revmatizm

xəstəliyində müalicəvi təsire malikdir. Həm unikal tərkibə malik olması, həm də tərkibində elementlərin kulinar işlənmə zamanı temperaturun təsirində faydalı xüsusiyyətlərini itirməməsi çə-

gundur əvəzedilməz tərəvəzə çevirir və bişmiş halda da öz müalicəvi keyfiyyətini itirmir.

mədəniyyət

Azərbaycanlı cazmen Parisdə konsert verib

Parisin «Le Duc des Lombards» caz klubundan Azərbaycanın Əməkdar artisti Şahin Növrəslini solo konserti olub. Həmyerli-miz konsertdə «Şahin Novraslı Quartet» və «Emanation» disk-albomlarından öz bestələrini və «Segah», «Bayati Şiraz» kimi caz-muğamlarını soslaşdırıb.

S.Növrəslı öz kompozisiyaları və Azərbaycan musiqisinin variasiyalardan ibarət geniş spektrli ifası ilə auditoriyani ovsunlayıb. Onun hipnotik variasiyaları davam etdikcə improvisasiyaları daha da qələşləndir. Tamaşaçıları məhərətlə musiqi aləminin dərinliklərini çəkib, onları bütövlükde musiqiyo qərq edirdi. Tamaşaçılar azərbaycanlı cazmeni sürətli alıqlıqlarla yenidən sohnəyə dəvət edir və ondan ayrılmıq istəmirdilər.

«Le Duc des Lombards» caz klubunda konsertdən sonra cazsevərlərin azərbaycanlı ifaçının disklerini almaq imkanı olub. Şahin Növrəslini «Emanation» adlı ikinci disk-albomu amerikalı caz pianoçu, bəstəkar və pedaqoq Əhməd Camalın həmprodüsserliyi ilə Parisdə yazılıb. Onun dəvəti ilə artıq bir neçə aydır yeni disk-albomlarının hazırlanması məqsədilə Parisdə olan Ş.Növrəslinin burada silsilə konsertləri gözlənilir.

ekologiya

Buzlaqların əriməsinin daha bir problemi

Coxillik buzlanma tərkibində toxminən 793 milyon kilogram civə saxlayır. Buzlaqların əriməsi noticəsində ətraf mühitə zəhərli maddələrin yayılması baş verocək ki, bu da qlobal ekoloji fəaliyatə götərib çıxaracaq.

Bu barədə «Geophysical Research Letters» elmi nəşrində dərc olunmuş monoqrəfiyada bildirilir ki, ABŞ və İsvəç alimlərindən ibarət alımlar qrupu əbədi buzlanmanın tədqiqi edib və Şimal yarımkürəsinə aid torpaqlarda və buzlaqlarda da 793 milyon kilograma yaxın civə aşkar ediblər. Ağır metallə yoxlanan buzlaqların orimesi ətraf mühitin çirkəlnəməsinə səbəb olacaq.

Alimlər iddiə edirlər ki, civə üzvi maddələrlərə bərbər minilliklərdən əbədi buzlanmada yüksəl qazıblar. Tədqiqat müəllifləri hesab edirlər ki, buzlaqların əriməsi qlobal istiləşmə ilə bağlıdır və bu, ekoloji fəlakətə götərib çıxara bilər. Üzə çıxan ağır

metal zəhərli birləşməyə - metil-civəyə çevrilir ki, bu da insanın və heyvanın mərkəzi sinir sistemi zədələməyə qadır. Metil-civənin parçalanmasına 14 min il vaxt tələb olunur.

faydalı

Çuğundur

Çuğundur və onun yarpağının suyu bəlgəmətirici xüsusiyyəti malikdir. Yarpağın bişmiş halda yel üzərinə yaxmaq od yaniq, sizanaq və qızıl yel xəstəliyi üçün, xam yarpağının təpitmə şəklinde qoyulması tük tökülməsinə və oynaq ağrılara qarşı faydalıdır.

Kökləşmiş şəkildə çəkilişən qonaqların qarşılıqlı «sağlamlıq eliksiri» hazırları.

Onun tərkibinə körviz, alma və xiyrə şirəsi əlavə edilib qəbul olunması orqanızının sağlamlıq vəziyyətini yüksəldir.

Xalq təbabətində çəkilişən balla qarışdırıb və qanazlılığında istifadə edirlər. Tərkibinin zənginliyinə baxmayaraq, çəkilişən azalkorılı tərəvəzlərə aiddir. Həmin xüsusiyyətlərinə görə arıqlamaq üçün tətbiq edilən pəhrizlərdə geniş istifadə edilir.

Kökləşmiş şəkildə çəkilişən qonaqların qarşılıqlı «sağlamlıq eliksiri» hazırları.

Onun tərkibinə körviz, alma və xiyrə şirəsi əlavə edilib qəbul olunması orqanızının sağlamlıq vəziyyətini yüksəldir.

<p